

Hakijoiden kokemukset johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelman valintakokeesta

Liisa-Maria Harjuoja

Tekijä(t) Liisa-Maria Harjuoja	
Koulutusohjelma Johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelma	
Opinnäytetyön otsikko Hakijoiden kokemukset johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelman valintakokeesta	Sivu- ja liitesivumäärä 48+ 7
<p>Opinnäytetyön toimeksiantajana on Haaga-Helian johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelma. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää miten Haaga-Helian johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelman kevään 2015 valintakokeeseen osallistujat kokivat valintakoe prosessin. Koulutusohjelmassa on noudatettu uutta opetussuunnitelmaa (OPS2014) syksystä 2014 lähtien. Tutkimuksen tarkoituksena oli arvioida johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelman valintakokeen uudistuksen onnistumista.</p> <p>Vuoden 2014 alusta ammattikorkeakoulujen rahoitus- ja säädösohjausta on uudistettu edistämään rakenteellista uudistumista, toiminnan laatua sekä vaikuttavuutta. Ammattikorkeakoulut yhdessä Opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa vastaavat, että korkeakoulujen opiskelijavalinnat sekä korkeakoulurakenteet on uudistettu vuoden 2015 loppuun mennessä.</p> <p>Teoreettisessa viitekehyksessä tutustutaan Suomen koulutuspolitiikan linjauksiin, tavoitteisiin sekä nykyisen hallituskauden korkeakoulutukseen kohdistuviin säästötoimiin ja ammattikorkeakoulujen rahoituksen määrätymisperusteisiin. Ammattikorkeakoulujen rahoitus perustuu tulokseen. Hyvään tulokseen osaltaan vaikuttavat myös onnistuneesti järjestetyt valintakokeet sekä hyvin valitut ja opiskeluunsa motivoituneet opiskelijat. Omassa luvussa käsitellään johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelman henkilöstön osallistuminen hakuprosessiin sekä valintakokeen järjestelyyn.</p> <p>Tutkimusmenetelmäksi valittiin kvantitatiivinen eli määrällinen menetelmä. Siihen sisällytettiin myös kvalitatiivisia elementtejä avoimilla kysymyksillä kuin myös tutkijan ulkopuolista havainnointia. Tutkimus suoritettiin kontrolloidusti lomakekyselyllä 28.5.2015 Haaga-Helian Pasilan toimipisteessä johdon assistenttityön ja kielten valintakokeessa. Valintakokeeseen osallistui 250 henkilöä, joista 197 palautti täytetyn kyselylomakkeen. Näin ollen vastausprosentiksi saatiin 78,8 %.</p> <p>Hakijat olivat pääosin tyytyväisiä hakumenettelyyn ja valintakokeeseen. Kattavan tutkimusaineiston ja esimerkiksi osallistujien avoimien palautteiden perusteella voitiin päätellä, mitkä hakumenettelyn ja valintakokeen osat vaatisivat vielä kehittämistä ja mihin suuntaan.</p> <p>Tutkimuksen tavoitteet saavutettiin. Tähän vaikuttivat toimeksiantajan ja ohjaavan opettajan ohjeistus, hyvin koordinoitu kyselytutkimuksen toteutus, oikean kohderyhmän valinta ja kattava tutkimusaineisto.</p>	
Asiasanat Pääsykokeet, koulutuspolitiikka, Haaga-Helia, kyselytutkimus	

Sisällys

1	Johdanto.....	1
1.1	Opinnäytetyön tavoitteet.....	1
1.2	Aiheen valinta ja tutkimuksen rajaus.....	2
1.3	Tutkimuksen rakenne.....	2
2	Haaga-Helia ammattikorkeakoulun toiminnalle asetetut tavoitteet.....	4
2.1	Toiminta työelämän tarpeet huomioiden.....	4
2.2	Haaga-Helia ammattikorkeakoulun tehtävä, profiili ja painoalat.....	5
3	Suomen koulutuspolitiikka.....	6
3.1	Ammattikorkeakoulujen toiminnan linjaukset.....	6
3.2	Hallituskaudella toteutettavat koulutuspoliittiset säästötoimet.....	7
4	Ammattikorkeakoulun rahoitus.....	9
5	Valintakoejärjestelyt.....	11
5.1	Ennen valintakoetta.....	11
5.2	Valintakoepäivä.....	12
5.3	Valintakokeen jälkeen.....	12
6	Tutkimuksen suunnittelu ja toteutus.....	13
6.1	Tutkimuksen tavoite.....	13
6.2	Tutkimusmenetelmän esittely.....	14
6.3	Kyselylomakkeen suunnittelu ja sisältö.....	14
6.4	Kyselylomakkeiden käsittely.....	15
7	Kyselyn tulokset.....	17
7.1	Vastaajien demografiset taustatiedot.....	17
7.2	Väittämät.....	23
7.2.1	Ennen valintakoetta.....	23
7.2.2	Ohjeistus ja opastus.....	27
7.2.3	Kirjallinen koe.....	29
7.2.4	Kielikoe.....	30
7.2.5	Tutorit.....	32
7.2.6	Haastattelu.....	33
7.2.7	Odotukset ja myönteinen kuva.....	36
7.2.8	Tyytyväisyyskeskiarvot.....	37
8	Pohdinta.....	39
8.1	Tutkimuksen validiteetti ja reliabiliteetti.....	39
8.2	Tulosten yhteenveto.....	40
8.3	Kehittämisehdotukset ja jatkotutkimusten aiheita.....	42
8.4	Ammattikorkeakoulujen haasteet.....	43
8.5	Oman oppimisen ja opinnäytetyöprosessin arviointi.....	43

Lähteet	46
Liitteet	49
Liite 1. Kyselylomake.....	49
Liite 2. Ryhmähaastattelun adjektiivit	52

1 Johdanto

Ammattikorkeakoulujen opiskelijavalintojen uudistamisen tavoitteena on saada korkeakoulutukseen motivoituneita opiskelijoita. Koulutuksesta valmistuneet saadaan nopeammin työmarkkinoille ja näin kohennetaan Suomen valtion työllisyysastetta. Jokainen ammattikorkeakoulu päättää omista valintaperusteistaan ja valintakokeiden sisällöistään. Valintakokeiden tarkoituksena on mitata hakijan soveltuneisuutta alalle sekä tarjota hakijalle tuntumaa tulevista opinnoista.

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu on uudistanut johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelman valintakoetta. Valintakokeeseen sisältyy kirjallinen koe ennakkomateriaalista, kielikokeet sekä koulutusohjelman opettajien suorittamat ryhmähaastattelut.

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on tarjota opinnäytetyön toimeksiantajalle eli Haaga-Helia ammattikorkeakoulun johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelmalle tilannekatsaus siitä, miten valintakokeeseen osallistujat sen eri osiot kokevat. Tutkimuksessa haluttiin erityisesti tarkastella osallistujien tuntemuksia ja oloiloja päivän aikana ja minkälaisia mielikuvia asioista jäi. Tarkoituksena ei ollut kysyä mielipiteitä esimerkiksi kokeiden sisällöistä.

1.1 Opinnäytetyön tavoitteet

Tutkimuksen tarkoituksena on arvioida miten johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelman valintakokeeseen osallistuvat kokevat hakuprosessin ja valintakokeen.

Kyselytutkimuksella saatujen tulosten perusteella arvioidaan valintakokeen onnistuminen ja esitellään kehittämiskohteet. Toimeksiantajan edustajan eli Haaga-Helien johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelman koulutusohjelmajohtajan Tuula Tuomaisen sekä opinnäytetyön ohjaavan opettajan, juridiikan lehtorin Sampo Mielityisen kanssa pohdimme sitä, miten syksystä 2014 käytössä ollut uudistunut valintakoe toimii käytännössä ja miten siihen osallistuvat kokevat siihen osallistumisen. Erityisesti valintakokeen ryhmähaastattelusta oltiin kiinnostuneita saamaan palautetta. Koska koulutusohjelman uudistuneeseen valintakokeeseen ei ole vielä kohdistettu tutkimuksia, toimii tutkimus hyvänä pohjana sen kehitystyölle ja aiheeseen liittyville tuleville opinnäytetöille.

1.2 Aiheen valinta ja tutkimuksen rajaus

Ensimmäisenä lukukautena korkeakouluopintonsa keskeyttäneitä on myös muutamia johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelmassa. Koulutusohjelman valintakoeuudistus tarjoaa useita kiinnostavia opinnäytetyöaiheita. Tutkimus siitä, onko valintakoeuudistuksella ollut vaikutusta opintonsa keskeyttäneiden määrään, olisi varsin mielenkiintoinen ja haastava. Se vaatisi kuitenkin paljon pidemmän aikavälin tarkastelua, johon tämän opinnäytetyön aikataululla ei ollut mahdollisuutta.

Tutkimukseen soveltuvaksi kohderyhmäksi harkittiin jo opintonsa aloittaneita opiskelijoita. Muutamilla opintonsa aloittaneiden ryhmillä on kokemusta uudistuneesta valintakokeesta. Olisi kuitenkin todennäköistä, että jo opintonsa aloittaneilla ei enää olisi tuoreessa muistissa valintakokeen kokemukset, tunteet sekä ajatukset joita valintakoe kyseisenä hetkenä herätti. Jo koulutusohjelmassa opiskelevilla voisi olla aivan eri asioista muodostuneita positiivisia kuin myös negatiivisia tunteita, jotka vaikuttaisivat tuloksiin vääristävästi. Suurempaa joukkoa ja kiireisiä opiskelijoita olisi vaikeampi tavoittaa. Kysely tulisi suorittaa sähköisesti ja verkkokyselyihin kohdistuu myös suurempi kato.

Tutkimuksen tavoitteen ja sisällön hahmottumisen jälkeen sopivaksi kohderyhmäksi valikoituivat kevään 2015 johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelman valintakokeeseen osallistuvat hakijat.

Vaikka verkkokysely on nopea tapa ja aineiston saanti vaivatonta, on ongelmana kato (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 196). Juuri kyseisenä valintakoepäivänä suoritettu kyselytutkimus antaa varhimmat ja luotettavimmat vastaukset esitettyihin kysymyksiin. Kyselytutkimus päätettiin suorittaa kontrolloidusti, jolloin saataisiin mahdollisimman korkea vastausprosentti ja voitaisiin hyvin kontrolloida lomakkeiden palautus. Uusitalon (1995, 91) mukaan kontrolloituihin kyselyihin kuuluu informoitu kysely. Siinä tutkija on itse paikalla jakamassa kyselylomakkeita, kertomassa tutkimuksen tarkoituksesta sekä vastaamassa henkilöiden kysymyksiin (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 196–197).

1.3 Tutkimuksen rakenne

Teoreettisessa viitekehysessä käsitellään Suomen koulutuspolitiikkaa, hallituksen opetustoimeen kohdistuvia linjauksia sekä ammattikorkeakoulujen rahoitusta. Ammattikorkeakoulujen tulee mukautua moniin rakenteellisiin muutoksiin sekä suunnitella näiden linjausten pohjalta toimintaansa. Tutkimusta pohjustamaan esitellään Haaga-Helian johdon assistenttityön ja kieltenkoulutusohjelma. Luvussa käydään läpi opintojen rakennetta ja haki-

jamääriä. Jotta hakumenettely ja valintakoe hahmottuvat lukijalle paremmin, teoriaosuudessa kuvataan myös koulutusohjelman henkilöstön valmistautuminen pidettävään valintakokeeseen.

Opinnäytetyön empiirisessä osiossa kuvataan tutkimuksen suunnittelu ja toteutus. Esitteen luvussa käyttämäni määrällisen eli kvantitatiivisen tutkimuksen menetelmät yksityiskohtaisesti. Osiossa kerrotaan kysymysten ja kyselylomakkeen suunnittelusta sekä valintakoepäivän kyselyn toteutuksesta. Opinnäytetyön laajin osio on tutkimustulosten analysointi ja menetelmät. Mieli-pidekyselyn jokaista väittämää kohden on tulosta havainnollistettu kuvioin. Jokaista mieli-pideväittämää on analysoitu myös saatujen avoimien palautteiden perusteella.

2 Haaga-Helia ammattikorkeakoulun toiminnalle asetetut tavoitteet

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu, Haaga-Helia Oy Ab sekä Opetus- ja kulttuuriministeriö ovat sopineet ammattikorkeakoulun toiminnalle määrälliset ja laadulliset tavoitteet. Tämä ammattikorkeakoululain (351/2003) 8 §:n 2 momentin nojalla tehty sopimus on voimassa kaudella 2013–2016. Haaga-Helia ammattikorkeakoulun tulee muiden ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen lisäksi vastata monipuolisesti yhteiskunnan, kulttuurin ja työelämän tarpeisiin. Yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi on sovittu muutamista toteutettavista kehittämistoimista. (Haaga-Helia ammattikorkeakoulu 2013, 1.)

"OKM tukee strategiarahoituksella yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen omia toimenpiteitä erityisesti rakenteellisen kehittämisen, työurien pidentämisen, kansainvälistymisen ja tutkimuksen painoalojen, tutkimustulosten ja osaamisen hyödyntämisen sekä taiteellisen toiminnan vahvistamiseksi." (Haaga-Helia 2013, 1.)

2.1 Toiminta työelämän tarpeet huomioiden

Haaga-Helia ammattikorkeakoululla on vastuu parantaa opetuksen laatua ja edellyttää näin hyvää oppimista. Useilla laatua parantavilla toimilla edistetään opiskelijoiden työelämään sijoittautumista. Ammattikorkeakoululla on velvollisuus huolehtia, että koulutus rakentuu kokonaisuuksista, joka edelleen auttaa koulutukseen hakeutumista. Selkeä kokonaisuus myös tukee opintojen etenemistä ja mahdollisuuksia hyödyntää eri alojen opetusta. Ohjausprosesseja ja opiskelijapalveluita sekä aikaisemmin hankitun osaamisen tunnustamista tulee kehittää. Tutkintokoulutuksen sekä jatkokoulutuksen tulee muodostaa työelämän tarpeita vastaavan selkeän kokonaisuuden. Näin tuetaan korkeakoulutettujen elinikäistä oppimista sekä osaamisen laajentamista. Korkeakoulujen tulee edistää toiminnallaan koulutuksellisen tasa-arvon toteuttamista. (Haaga-Helia 2013, 1–2.)

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu toimii jo nyt esimerkillisesti kansainvälisessä toiminnassaan. Koulu tekee aktiivisesti yhteistyötä ulkomaisten oppilaitosten kanssa tarjoten opiskelijoilleen mahdollisuuden suorittaa opintojaan eri maissa ja kulttuureissa. Myös ulkomaisille opiskelijoille Haaga-Helia ammattikorkeakoulu tarjoaa kotimaisten kielten ja kulttuurien opetusta. Näitä edistääkseen ammattikorkeakoulu edistää kansainvälistä liikkuvuutta ja verkostoitumista. Kansainvälisyyden sisällyttäminen tutkintoihin nähdään merkittävä laadun turvaajana. (Haaga-Helia 2013, 3.)

2.2 Haaga-Helia ammattikorkeakoulun tehtävä, profiili ja painoalat

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu haluaa kouluttaa asiantuntijoita, jotka ovat palvelu-, myynti- ja yrittäjähenkisiä. Alueensa elinkeinoelämää ja hyvinvointia vahvistaakseen se kehittää innovatiivisia palveluita, tuotteita ja yritystoimintaa. Se on kansainvälinen ja pedagogisesti vahva palvelu- ja liiketoimintaosaamisen työelämälähtöinen kehittäjä. Haaga-Helia ammattikorkeakoulu on palvelu- ja myyntialojen merkittävä nuorten ja aikuisten kouluttaja. Keskeisimpinä kehittämiskohteina nähdään tutkimus- ja kehittämistoiminnan vahvistaminen sekä toimenpiteet ulkopuolisen tutkimus- ja kehittämisrahoituksen lisäämiseksi. Haaga-Helian tulee myös uudistaa opiskelijavalintojaan ja tehostaa opintoprosessejaan. (Haaga-Helia 2013, 4-5.)

Johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelma kasvattaa taitavia moniosaajia. Tutkinon laajuus on 210 opintopistettä ja koulutus kestää 3,5 vuotta. Tradenomiksi valmistumisensa jälkeen he voivat työskennellä useissa, haastavissa ja vaativissa hallinnollisissa tehtävissä, kuten johdon-, markkinoinnin-, tai henkilöstön assistentteina, PR- tai tapahtumakoordinaattoreina tai toimistopäällikköinä. Koulutus antaa hyvät valmiudet eri kielissä, projektinhallinnassa, viestinnässä sekä organisoinnissa. Kielten opintojen vaihtoehdot pakollisten suomen ja englannin lisäksi ovat ruotsi, ranska, saksa, venäjä, espanja ja kiina. Syventävien opintojen vaihtoehdot ovat juridiikka, kokoukset ja tapahtumat, HR ja johtaminen, yhteisöviestintä, taloushallinto, yrittäjyys sekä markkinointi, myynti ja palvelu. Oppimiseen hyödynnetään runsaasti työelämäkontakteja, tiimi-työtä ja projekteja. (OPH 2015a.)

Uutta opetussuunnitelmaa on noudatettu syksystä 2014 lähtien. Taulukossa 1 ovat johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelman hakijamäärät ja aloituspaikat (Haaga-Helia ammattikorkeakoulu).

Taulukko 1. Hakutilasto

Koulutuksen alkamisaika	Hakijamäärät 1.sijaiset / kaikki	Aloituspaikat
Syksy 2015	207 / 659	70
Kevät 2015	204 / 470	80
Syksy 2014	358 / 816	80

3 Suomen koulutuspolitiikka

Suomen koulutuspolitiikassa korostetaan elinikäistä oppimista ja jatkumon varmistamiseen siirtymät koulutuksesta toiseen sekä työn ja koulutuksen yhteensovittaminen on olta-
tava sujuvaa. Jatkuvasti muuttuvan yhteiskunta ja työelämän vaatimukset edellyttävät
toimia koulutusten rakenteissa. EU 2020- strategiaan sitoutuneena Suomen tulee kehittää
keskeisiä yhteiskunnan ja talouden osa-alueitaan siten, että suomalainen ja eurooppalai-
nen kilpailukyky vahvistuu, kansalaisten hyvinvointi parantuu ja julkisen talouden kestä-
vyys voidaan turvata. Osana strategiaa Suomella on tavoitteena, että 30–34-vuotiaista
vähintään 42 prosenttia on suorittanut korkeakoulututkinnon. (Opetus- ja kulttuuriministe-
riö 2012, 7-9.)

Ammattikorkeakoulujen koko toiminta on lakisääteistä. Vuodesta 2014 käyttöön otetun
rahoitusmallin mukaan ammattikorkeakoulut ovat saaneet rahoitusta jokaisesta valmistu-
neesta opiskelijasta sekä opiskelijoista, jotka ovat yhden lukukauden aikana suorittaneet
vähintään 55 opintopistettä (Opetushallitus 2014b).

3.1 Ammattikorkeakoulujen toiminnan linjaukset

Ammattikorkeakoululain (932/2014) 1 luvun 4§:n mukaan ammattikorkeakoulun tehtävänä
on antaa työelämän ja sen kehittämisen vaatimuksiin sekä tutkimukseen, taiteellisiin ja
sivistyksellisiin lähtökohtiin perustuvaa korkeakouluopetusta ammatillisiin asiantuntijateh-
täviin ja tukea opiskelijan ammatillista kasvua. Ammattikorkeakoulujen opiskelijavalinta
järjestetään korkeakoulujen yhteishaussa. AMKL 28 §:n mukaan ammattikorkeakoulu
päättää opiskelijavalinnan perusteista.

Vuoden 2014 alusta on ammattikorkeakoulujen rahoitus- ja säädösohjausta uudistettu.
Ammattikorkeakoulu-uudistuksen myötä ovat edellytykset nopeampaan rakenteelliseen
uudistamiseen sekä toiminnan laadun ja vaikuttavuuden tukemiseen. Uudistuksella on
myös pyrkimys nopeuttaa opinnoista valmistumista ja sen myötä pidentää työuria. Amat-
tikorkeakoulujen toimintaedellytyksiä pyritään vahvistamaan finanssisijoituksin, jotta alu-
een elinvoimaisuus, kilpailukyky ja hyvinvointi voidaan turvata. Ammattikorkeakoulujen
toimiluvat uudistettiin 2014 vuoden alussa ja valtioneuvoston asetus säätää koulutusvas-
tuista ja toiminnan edellytyksistä. Säädöksessä korostetaan, että koulutustarjonta vastaisi
paremmin työelämän tarpeisiin. (OKM 2012, 43–45.)

Korkeakoulujen omat kehittämislinjaukset pääosin määräävät miten rakenteellinen kehittäminen etenee. Monilla ammattikorkeakouluilla on hyvin erilaiset lähtökohdat ja siksi jokaisen ammattikorkeakoulun kehitystyössä tulee huomioida nämä seikat. Esimerkiksi eri ammattikorkeakoulujen tutkintonimikkeet poikkeavat toisistaan. Myös eri sektorit kuten työelämän ja alueen tarve tulee huomioida ammattikorkeakoulujen sijainnissa, jotta voimavarat saadaan keskitettyä. Kehittämissuunnitelmassa mainitaan, että vaikka esimerkiksi ammattikorkeakoulujen määrä on vähentynyt, on samanaikaisesti kuitenkin korkeakouluverkosto tiivistynyt.

3.2 Hallituskaudella toteutettavat koulutuspoliittiset säästötoimet

Vuonna 2015 hallitus tulee noudattamaan menokehyssääntöä ja sitoutuu koko 10 miljardin euron kestävyysvajeen kattamiseen tarvittavien säästöjen ja päätösten toimeenpanoon hallituskauden aikana (VNK 2015b, 13). Välttämättömät sopeutustoimet kohdistuvat myös opetus- ja kulttuuritoimeen ammattikorkeakoulut mukaan lukien. Edistääkseen työelämälähtöisyyttä ja vähentääkseen korkeakoulutuksen kustannuksia, toimia tullaan tekemään myös korkeakoulututkintojen osalta (Kuvio 1). Säästötoimien vaikutukset julkisen talouden kustannuksiin sekä valtion kustannuksiin erikseen ovat vuosittain -75 miljoonaa euroa. Tavoite on asetettu vuosille 2016–2020. (VNK 2015b, 17–18.)

Pääministeri Juha Sipilän hallituksen strategisen ohjelman ”Ratkaisujen Suomi” (2015, 17) mukaan seuraavat tavoitteet asetetaan hallituskaudelle:

- Oppimisympäristöjä on modernisoitu, digitalisaation ja uuden pedagogiikan mahdollisuuksia hyödynnetään oppimisessa.
- Koulutuksen keskeyttäneiden määrä on laskenut.
- Koulutuksen ja työelämän välinen vuorovaikutus on lisääntynyt.
- Koulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyys on lisääntynyt ja koulutusviennin esteet on purettu.

Hallitus on asettanut erityiset kärkihankkeet jokaiselle koulutusasteelle. Opintopoluista on tarkoitus tehdä mahdollisimman joustavia koulutusasteiden välillä. Yhteistyötä toisen asteen koulutuksen sekä korkea-asteen koulutuksen välillä lisätään. Korkeakouluasteelle on tarkoitus tehdä muutoksia, jotka edesauttavat opiskelijoiden nopeampaan siirtymistä työelämään. Tavoitteina on uudistaa korkeakoulujen valintakoemenettelyä, ottaa kolmas lukukausi käyttöön korkeakouluissa sekä päivittää kelpoisuusvaatimuksia julkisella sektorilla. Tieteen ja tutkimuksen resursseja tulee hyödyntää tehokkaammalla tavalla. Näin ollen

vahvistetaan tutkimustulosten vaikuttavuutta ja kaupallistamista. Tavoitteisiin on asetettu korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten profiloituminen ja työnjakoa selkeyttäminen sekä yhteistyön lisääminen. (VNK 2015a, 18.)

Kuvio 1. Hallituksen päättämät julkisen talouden sopeutustoimet 27.5.2015 korkeakoulujen määrärahoja sekä toimenpiteitä korkeakoulututkintoja kohtaan (VNK 2015b, 17–18).

4 Ammattikorkeakoulun rahoitus

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusta koskeva lainsäädäntö on muutettu niin, että ammattikorkeakoulujen rahoituksen määräytymisperusteissa ja rahoituskriteereissä otetaan huomioon koko lakisääteinen toiminta. Ammattikorkeakoulu saa sitä enemmän rahoitusta, mitä enemmän opiskelijoita valmistuu ja mitä enemmän vuosittain on 55 opintopistettä suorittaneita opiskelijoita. Rahoitus määräytyy sekä opintoprosessien laadun ja tehokkuuden sekä työllistymisen perusteella. (OKM 2012, 43.) Ammattikorkeakoulun yksikköhinta määräytyy laskennallisin perustein, joka on säädetty opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain 26 §:n mukaan (OPH 2014b: 46).

Laskennallisen opiskelijamäärän sekä ammattikorkeakoulussa suoritettujen tutkintojen perusteella muodostuu ammattikorkeakoulun yksikköhinta. Valtioneuvoston vahvistama keskimääräinen ammattikorkeakouluopiskelijan yksikköhinta vuodelle 2014 oli 7688,83 euroa. (OPH 2014b: 11–12.)

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusyksikköhintojen ja rahoituksen määräytyminen vuonna 2014 ohjeistuksen mukaan (s.46) koulutuksen perusteella määräytyvä rahoitusosuus perustuu

- suoritettuihin ammattikorkeakoulututkintoihin
- suoritettuihin ammatillisiin opettajankoulutusopintoihin
- suoritettuihin opintopisteisiin
- avoimessa ammattikorkeakouluopetuksessa suoritettuihin opintopisteisiin
- muutoin erillisinä opintoina suoritettuihin opintopisteisiin
- maahanmuuttajien valmentavassa koulutuksessa suoritettuihin opintopisteisiin
- opiskelijapalautteeseen
- kansainväliseen opiskelijaliikkuvuuteen
- ammattikorkeakoulusta valmistuneiden työllisten määrään

Koulutuksen perusteella määräytyvä rahoitusosuus on 85 prosenttia. Soveltavan tutkimus- ja kehitystyön perusteella määräytyvä osuus on 15 prosenttia. Soveltavan tutkimus- ja kehitystyön osuus perustuu julkaisuihin, suoritettuihin ylempiin ammattikorkeakoulututkintoihin, henkilöstön kansainväliseen liikkuvuuteen kuin myös tutkimus- ja kehitystyön ulkopuoliseen rahoitukseen. (OPH 2014b, 46; OKM 2015a.)

Tarkasteltaessa Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmän raporttia vuodelta 2014 voidaan todeta, että Haaga-Helian ammattikorkeakoulun yksikköhinta valtion osuuden perusteen sekä yksikköhinnan mukaan suhteutettuna vuoden 2014 laskennalliseen opiskelijamäärään 7868 ja valtion talousarvion tasauskertoimella (1,040426) on 7077,17/ opiskelija ja kokonaisuudessaan 55 683 186 euroa (OPH 2014a).

5 Valintakoejärjestelyt

Johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelman henkilöstölle sekä hakijapalveluille on osoitettu eri tehtäviä valintakokeen järjestelyissä. Tässä luvussa on kuvattu miten Haaga-Helian henkilöstö valmistui valintakoetilaisuuteen (Kemppainen 18.5.2015a). Toiminta kuvataan toukokuun alkuvalmisteluista valintakokeen tuloksien julkaisemiseen asti.

5.1 Ennen valintakoetta

Haaga-Helia ammattikorkeakoulun koulutusohjelmajohtaja sekä hakijapalvelut koordinoivat valintakoepäivän järjestelyistä. Hyvissä ajoin touko-kesäkuussa rekrytoitiin koevalvojat ja kielikokeiden tekijät ja varattiin osanottajamääriin sopivat tilat. Tilavaraukset tehtiin Asio-tilanvarausjärjestelmässä. Järjestelyissä oli myös huomioitava Opetustalon osalta se, että ovien avaus hoidetaan sovittuna aikana valintakoepäivänä. Hakijapalvelut ja koulutusohjelmajohtaja huolehtivat, että Webpropolin päivitys oli hoidettu, jotta hakijatiedot olivat ajan tasalla.

Valintakoekutsut 28.5.2015 pidettävään valintakokeeseen postitettiin noin kaksi viikkoa ennen valintakoetta. Opettajat huolehtivat, että kielikokeet oli toimitettu assistentille hyvissä ajoin. Kielikokeiden kopioinnista vastasi assistentti.

Hakijapalvelut vastasivat valintakoepäivän ohjeiden tekemisestä ja niiden monistamisesta. Myös kokeeseen osallistujien läsnäolotodistukset olivat hakijapalvelun vastuulla. Assistentti huolehti, että luokkiin toimitettiin varakyniä- ja kumeja. Koulutusohjelmajohtaja huolehti, että informaatio valintakoepäivän kulusta sekä ohjeista oli toimitettu kokeiden valvojille. Hakijapalvelut tiedottivat keittiötä ja info-tiskiä valintakokeesta. He toimittivat myös kielikoevalvojille hakijalistat luokkiin sekä luokan seinälle heijastettavan ohjeen. Koulutusohjelmajohtaja ohjeisti valvojat.

Nimilistat kaikista sekä ilmoittautuneista toimitettiin opinto-ohjaajille hakijapalvelujen toimesta. Hakijapalvelut huolehtivat terveydellisiin tekijöihin vetoavien liitteet, jotka oli tullut lähettää 22.5.2015 mennessä. Heidät sijoitettiin omaan luokkaan.

Hakijapalvelut toimittivat hakijan info-paketin vastuu-tutorille sekä koulutusohjelmajohtajalle.

5.2 Valintakoepäivä

Aamulla ennen valintakoetilaisuuden alkamista hakijapalvelut huolehti luokkien oviin ja aulaan infokyltit sekä nuoliopasteet. Luokkiin toimitettiin myös yksi lista, jossa olivat kaikki kutsutut sekä lista heistä, jotka olivat saapuneet. Assistentti hoiti monistetut kielikokeet luokkiin ennen klo 9.30. Valvojat tulivat paikalle noin klo 7.30.

Rekisteröinti kokeeseen alkoi klo 7.00. Hakijat ilmoittautuivat ala-aulassa, jossa he saivat värillisen paperin, joka kertoi mihin luokkaan hakija kuului. Kielikokeessa pöydät järjestettiin ennen koetta ja jokaisen kokeen palautuksen yhteydessä tarkistettiin henkilöllisyystodistus. Valvojat toimittivat kielikokeet hakijapalveluun.

Kirjallisen kokeen aikana 8.30—10.15 hakijapalvelut jakoivat haastatteluajat ja toimittivat listat ala-aulaan ja haastatteluluokkiin. Oli hakijan vastuulla tarkastaa oma haastatteluaika ja luokka listasta. Kokeiden korjaajat hakivat kielikokeet hakijapalvelusta 28.5.2015 klo 13.30 jälkeen. Hakijapalvelu toimitti hakijoiden nimilistat englannin ja ruotsin kielikokeen korjaajille.

5.3 Valintakokeen jälkeen

Opettajat tarkastivat ja toimittivat kielikokeet hakijapalveluun viimeistään 4.6.2015. Kielikokeiden tulokset oli oltava excel-muodossa. Kirjalliset kokeet tuli toimittaa 5.6.2015 mennessä.

Hakijapalvelut yhdistivät kielikoetulokset ja kirjallisen kokeen tulokset excel-muodossa ja toimittivat ne koulutusohjelmajohtajalle. Koulutusohjelmajohtaja sekä hakijapalvelut kävivät läpi yhdessä epäselvät tapaukset 9.6.2015. Hakijapalvelut, koulutusohjelmajohtaja sekä kielikokeen tekijät tarkastivat kokeiden prosenttiosuudet.

Hakijapalvelut ilmoittivat tulokset valtakunnalliseen rekisteriin viimeistään 16.6.2015.

6 Tutkimuksen suunnittelu ja toteutus

Tutkimusmetodin valintaan vaikuttivat käytännöllisyys sekä vaivattomuus. Koska vastausten analysointi haluttiin aloittaa välittömästi, päätettiin että kyselytutkimus suoritetaan yhden päivän aikana ja ”puoli” kontrolloidusti. Vastaajille ei saa aiheutua haittaa kyselyn suorittamisesta ja se tulee suorittaa puolueettomasti ja rehellisesti (Heikkilä 2008, 29).

Kyselylomakkeiden jako päätettiin aloittaa vasta viimeisen valintakoe-osion eli haastattelun jälkeen, koska kysely ei saanut haitata hakijan osallistumista valintakokeeseen. Ajankohdan valinnassa oli sekä hyviä että huonoja puolia. Viimeisen osuuden jälkeen hakijalla on jo kiire poistua koulun tiloista. Toisaalta ajankohdan hyvänä puolena on se, että kaikki osiot on jo suoritettu, olo on helpottunut ja keskittyminen on vain kyselylomakkeessa.

6.1 Tutkimuksen tavoite

Tutkimuksen perusjoukoksi valikoituivat 28.5.2015 johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelman päivätoteutuksen valintakokeeseen osallistuvat hakijat. Hakijapalvelujen mukaan valintakokeeseen oli edelliseen päivään mennessä ilmoittautunut 269 henkilöä. Valintakokeeseen osallistui 250 henkilöä. Kyselyyn osallistui 198 ja kyselylomakkeista hyväksyttiin 197. Suoritettavan kvantitatiivisen eli määrällisen tutkimuksen tavoitteena oli kerätä mahdollisimman kattava ja tuore palaute-aineisto valintakokeisiin osallistujilta, josta voitaisiin arvioida valintakokeen uudistuksen onnistuminen. Seuraavat eri osat päätettiin asettaa tutkimuskohteeksi:

- hakijan tausta ja pohjakoulutus
- kiinnostus johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelmasta
- hakijan motivaatio
- tietoisuus koulutusohjelmasta
- tietojen saamisen esteettömyys
- käytännönasiat liittyen valintakokeeseen valmistautumiseen
- valintakoetilaisuuden järjestelyt
- kokeiden ohjeistus, tiedotus ja ajankäytön suunnittelu
- tutorit
- ryhmähaastattelu
- mielikuvat

Koulutusohjelman edustajat asettivat tavoitteikseen saada palautetta ryhmähaastatteluti-laisuudesta ja siitä, miten hakijat sen kokivat. Myös kielivalinnoista sekä Webpropol-ilmoittautumisesta haluttiin saada palautetta.

6.2 Tutkimusmenetelmän esittely

Tutkimuksessa käytettäväksi metodiksi valittiin määrällinen eli kvantitatiivinen tutkimus-menetelmä. Kvantitatiiviseen tutkimukseen sisällytettiin muutama kvalitatiivisen kysymyk-sen elementti avointen kysymysten muodossa. Myös osallistuvaa havainnointia käytettiin täydentämään ja antamaan tutkijan omaa näkemystä tutkittavasta ilmiöstä. Kvantitatiivi-ssä tutkimuksessa havainnointi on usein systemaattista ja ulkopuolista. Havainnoinnilla tutkija kerää havaintoaineistoa tarkkailemalla tilannetta osallistumatta toimintoihin. (Heikki-lä 2008, 19.)

Avoimet kysymykset voivat tuoda uusia näkökantoja tai parannusehdotuksia kysyttävään aiheeseen. Tämän muotoisissa kysymyksissä on etuja ja haittoja. Avoimista kysymyksistä voi saada kattavasti tietoa, mutta niitä on usein työlästä käsitellä. Ne voivat myös houku-tella vastaamatta jättämiseen. (Heikkilä 2008, 49–50.)

6.3 Kyselylomakkeen suunnittelu ja sisältö

Kyselylomake luotiin Haaga-Helian ammattikorkeakoulun omalle standardi-lomakkeelle. Oli tärkeää, että myös ulkopuolisesti toteutettava kysely seurasi Haaga-Helian graafista ohjeistusta ja näytti ulkonäöllisesti asialliselta ja ammattimaiselta. Melko usein yksinker-tainen on kauneinta, joten tätä nyrkkisääntöä päätettiin käyttää kyselylomakkeen suunnit-telussa. Kyselomakkeen alussa olevalla saatteella motivoitiin osallistujia vastaamaan ky-selyyn. Saatteessa korostettiin sitä, kuinka arvokasta ja tärkeää palaute on koulutusoh-jelmalle ja valintakokeen kehittämiseksi. Saatteessa tuotiin ilmi, että kyselyyn osallistumi-nen ei ole osa valintakoetta eikä vaikuta valintapäätökseen.

Tavoitteena oli myös saada tietoa siitä, mistä hakijat kuulevat mahdollisuudesta opiskella Haaga-Heliassa johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelmassa ja missä he ovat tarkemmin tutustuneet koulutusohjelman sisältöön. Erityisesti avoimia vastauksia tuli run-saasti näistä molemmista kysymyksistä ja vastauksista tehtiin yhteenveto, jota analysoi-daan myöhemmin.

Kyselomake sisälsi mielipideväittämiä 5-portaisella Likertin asteikolla, jonka asteikko oli yleisesti käytetty ”Täysin samaa mieltä — Täysin eri mieltä”. Kyselylomakkeessa oli seit-

semän eri osiota, jotka oli jaoteltu hakuajan ja valintakokeen eri vaiheisiin. Kyselylomakkeeseen oli sisällytetty avoimia kohtia, johon saimme kiitettävästi vastauksia. Taulukko 2 havainnollistaa mielipideväittämiä eri osat ja niiden sisältämien kysymysten määrän.

Taulukko 2. Mielipidekyselyn eri osat

Kyselylomakkeen osa	Väittämät (kpl)
Ennen valintakoetta/ Valintakokeeseen valmistautuminen	7
Valintakoetilaisuus 28.5.2015	4
Kirjallinen koe	2
Kielikoe	3
Tutorit	3
Haastattelu	2
Yleinen	2

Muotoiltaessa kyselylomaketta huomioitiin, että valmiiden vastausvaihtoehtojen lisäksi oli vastaajille tarjottava tilaisuus avoimen palautteen antoon. Tätä vaihtoehtoa erityisesti korostettiin, jos vastaukseksi asteikolla oli valikoitunut ”eri mieltä”. Jotkut vastaajat antoivat myös muutenkin täydentävää palautetta, vaikka eivät olleet valinneet ”eri mieltä”.

Haastattelu-osion mielipideväittämiä jatkoksi sisällytettiin avoin kysymys, jossa hakijan tuli kuvata ryhmähaastattelutilannetta muutamalla adjektiivilla. Vastauksia tuli todella runsaasti ja osa vastauksista oli myös melko kattavia. Myös kyselyn loppuun sijoitettu avoin kysymys valintakokeen muutosehdotuksista keräsi hyvin vastauksia. Avoimia vastauksia analysoidaan yhdessä mielipidekyselyn tulosten kanssa.

6.4 Kyselylomakkeiden käsittely

Paperiset kyselylomakkeet käsiteltiin Excel-taulukkolaskentaohjelmassa yksi kerrallaan niin, että taulukon jokaiselle vaakariville tulivat yhden henkilön vastaukset. Jokainen muuttuja eli esimerkiksi sukupuoli, ikä ja väittämä sijoitettiin omaan sarakkeeseensa. Jokaiselle vastaukselle luotiin sopivimmat muuttujan arvot. Muuttujien arvot tallennettiin numero-muodossa esimerkiksi niin, että numero 1= 18–24-vuotiaat, 2= 25–29-vuotiaat ja 3= yli 30 vuotiaat. Kysyttäessä esimerkiksi pohjakoulutusta, eri variaatioita tuli niin runsaasti, että

muuttujia luotiin lisää. Yhteensä näitä kertyi 15 kappaletta. Tuloksissa vähiten vastauksia saaneet kuitenkin karsittiin pois.

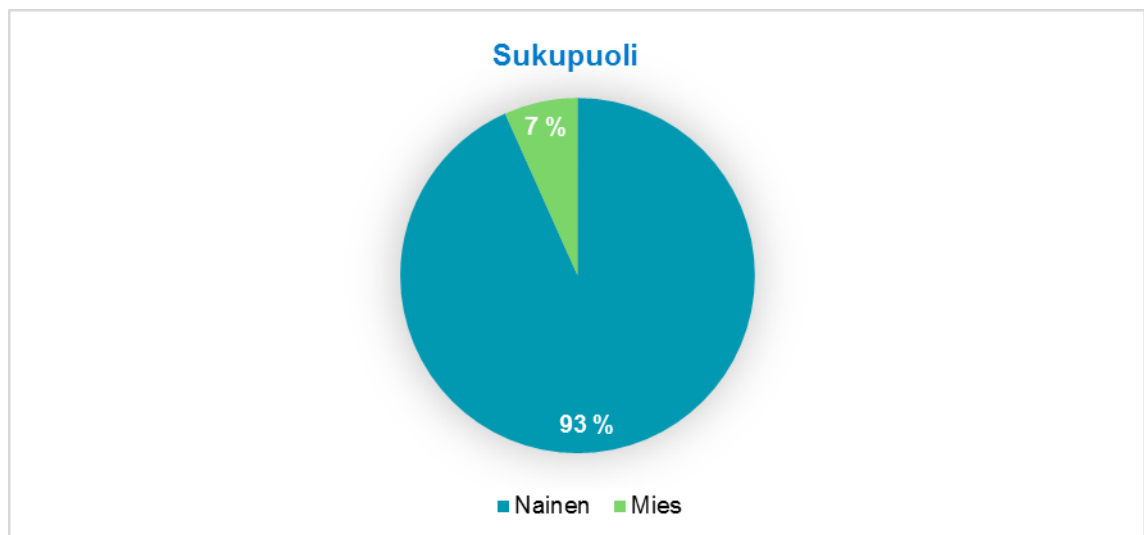
Tyytyväisyyskyselyssä asteikko oli 1-5. Havaintomatriisista pystyttiin vaivattomasti luomaan Pivot-taulukoinnin avulla kuvioita ja taulukoita. Tuloksia havainnollistamaan valittiin pylväskaavio sekä piirakkakuvio. Kuvioihin sisällytettiin esitetty kysymys, jokaisen vastausvaihtoehdon saama määrä (n) sekä sen saama prosentuaalinen osuus kokonaismäärästä. Avoimet vastaukset kirjoitettiin aluksi alkuperäiseen havaintomatriisiin, mutta siirrettiin myöhemmin omaan taulukkoon.

7 Kyselyn tulokset

Kyselyyn vastasi kaikkiaan 198 hakijaa ja kyselylomakkeista 197 hyväksyttiin. Valintakokeeseen osallistui 250 hakijaa, jolloin kyselytutkimuksen vastausprosentiksi saadaan 78,8. Tuloksiin ei ole sisällytetty tyhjiä vastauksia. Suurimmassa osassa kysymyksistä yksikkökato on vain n. 1 %:n luokkaa. Koska tutkittava joukko on demografisilta tiedoiltaan varsin homogeeninen, yksittäiset vastaukset eivät juurikaan vääristä tuloksia. Joitakin vastauksia on vertailtu kategoristen muuttujien, kuten ikäryhmien välillä. Sukupuolten välistä vertailua ei nähty aiheelliseksi, sillä mieshakijoiden määrä oli niin pieni.

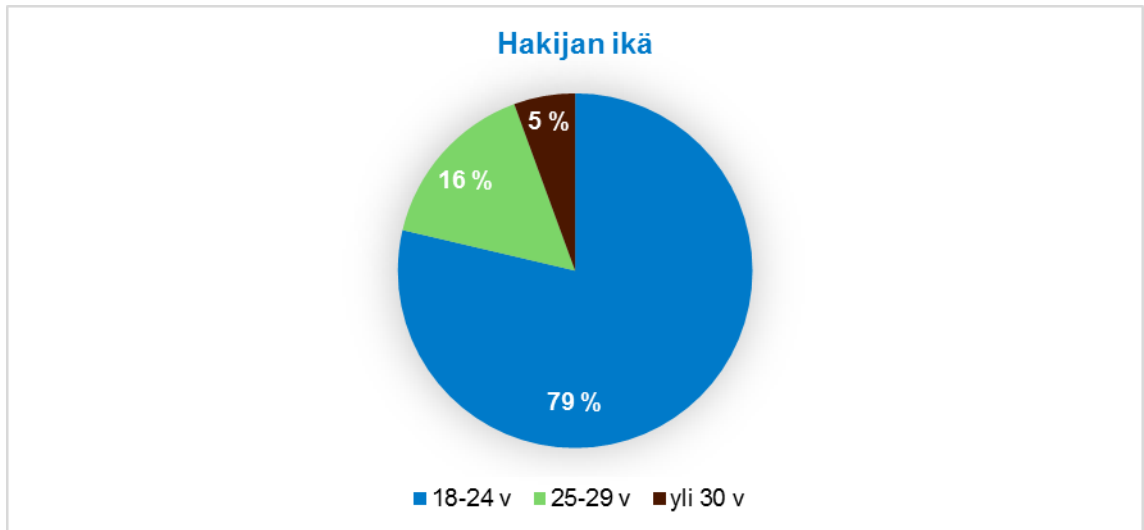
7.1 Vastajien demografiset taustatiedot

Suurin osa johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelman valintakokeeseen osallistuneista on naisia. Kyselyyn vastanneista 181 oli naisia ja 13 miehiä. Kuviossa 2 on esitetty kyselyyn vastanneiden prosentuaaliset osuudet.

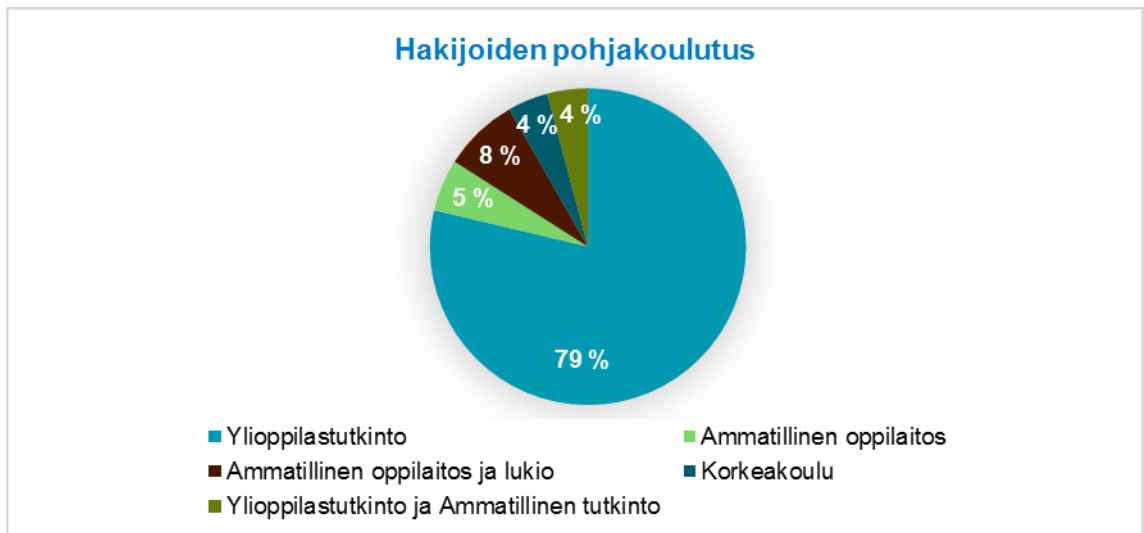
Kuvio 2. Koulutusohjelman valintakokeen sukupuolijakauma

Suurin osa valintakokeisiin osallistuvista on nuoria, 18–24 vuotiaita (Kuvio 3). 25–29-vuotiaita on 16 % ja yli 30-vuotiaita 5 % vastanneista.

Kuvio 3. Hakijan ikä

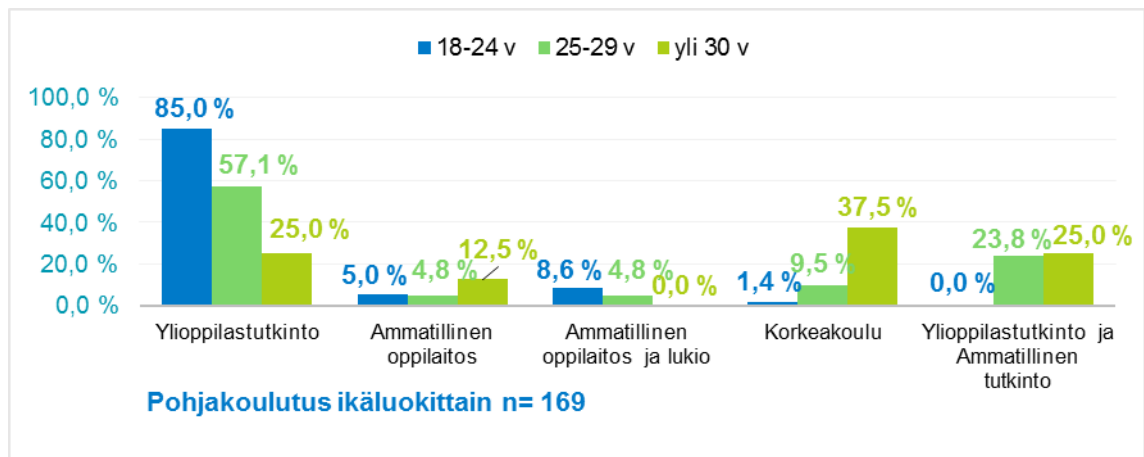
79 % vastanneista on pohjakoulutuksenaan ylioppilastutkinto. Korkeakoulututkinnon suorittaneita hakijoita oli 13. Kuviossa 4 on havainnollistettu pohjakoulutusta.

Kuvio 4. Pohjakoulutus

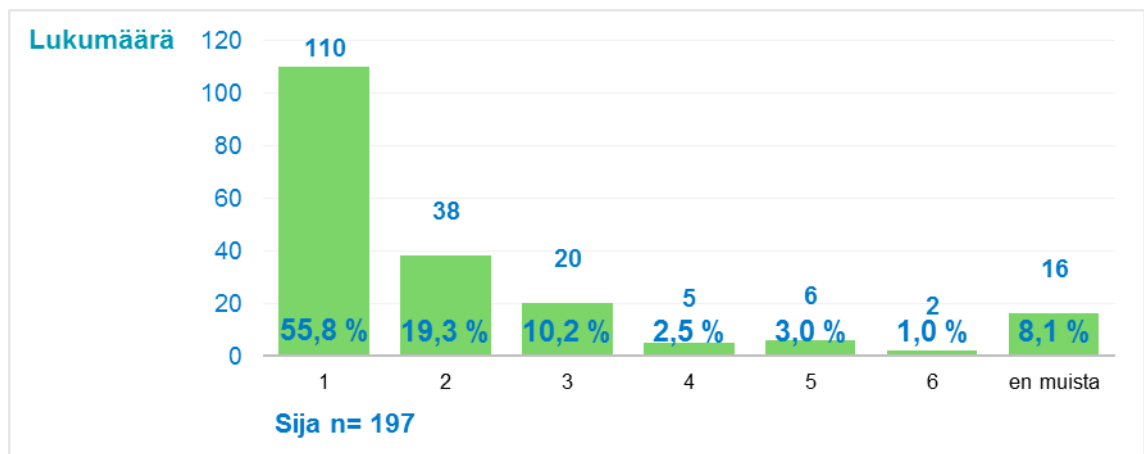
Kuvioon 5 on havainnollistettu viiden suurimman prosenttiosuuden saanutta koulutustaustaa ikäjakaumin. Kuvioista on nähtävissä, että 85 prosenttia 18–24-vuotiaista hakee koulutusohjelmaan ylioppilastutkinnolla. Myös 25–29-vuotiaista suurimmalla osalla eli 57,1 prosentilla ei ole vielä toista taustatutkintoa ja he pyrkivät koulutukseen ylioppilastutkinnolla. Kuvioista on havaittavissa, että 23,8 prosenttia 25–29-vuotiaista on suorittanut ylioppilas-

tutkinnon lisäksi ammatillisen tutkinnon. Tämä voisi selittää koulutusväylän suuntana sen, että ylioppilastutkinnon suorittamisen jälkeen suunnataan suorittamaan ammatillinen tutkinto. Sen jälkeen halutaan siirtyä vielä korkea-asteen opintoihin. Suuntana tämä tukee Suomen koulutuspoliittista linjaa elinikäisestä oppimisesta ja kehittämisestä.

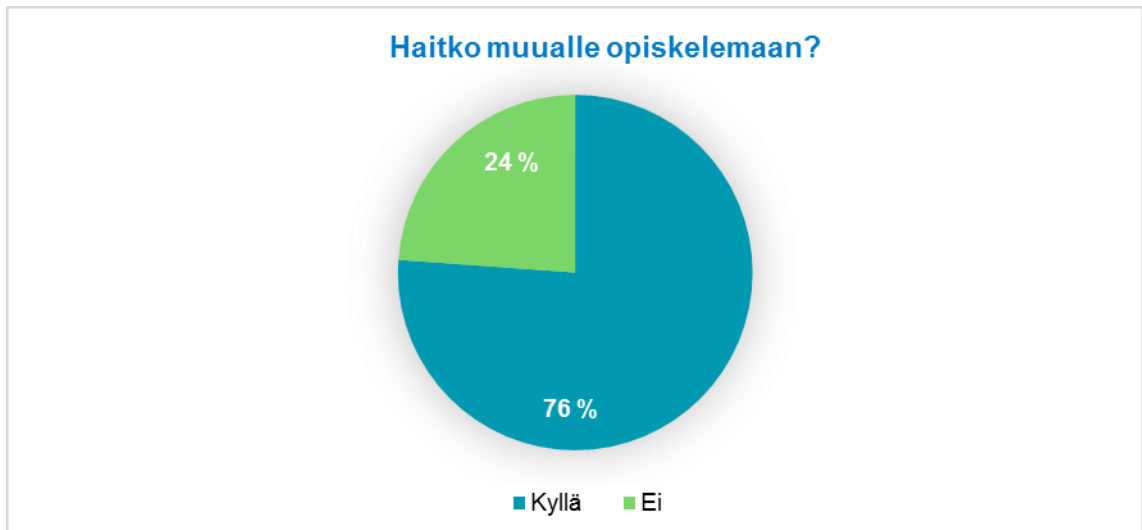
Kuvio 5. Pohjakoulutus eri ikäryhmittäin

Hakija asettaa koulutukset haluamaansa järjestykseen 1–6. Sijalle 1 asetetaan koulutus, minne hän eniten haluaa opiskelemaan. Hakulomakkeeseen voi asettaa sekä ammatti-korkeakoulu – että yliopisto-opintoja. (OPH 2015a.) Yli 50 % vastanneista asetti johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelman 1. sijalle. Lähes 20 % asetti koulutusohjelman 2. sijalle (Kuvio 6).

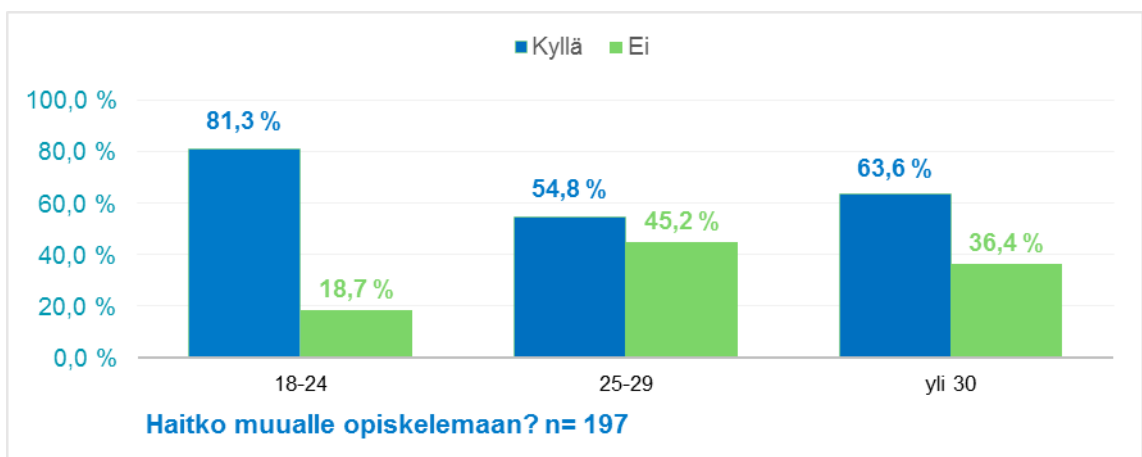
Kuvio 6. Johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelman sija hakijan hakulomakkeessa

Vastaajista 76 % haki samanaikaisesti muualle opiskelemaan (n= 197). Vastanneista 47 henkilöä haki opiskelemaan ainoastaan johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelmaan (Kuvio 7).

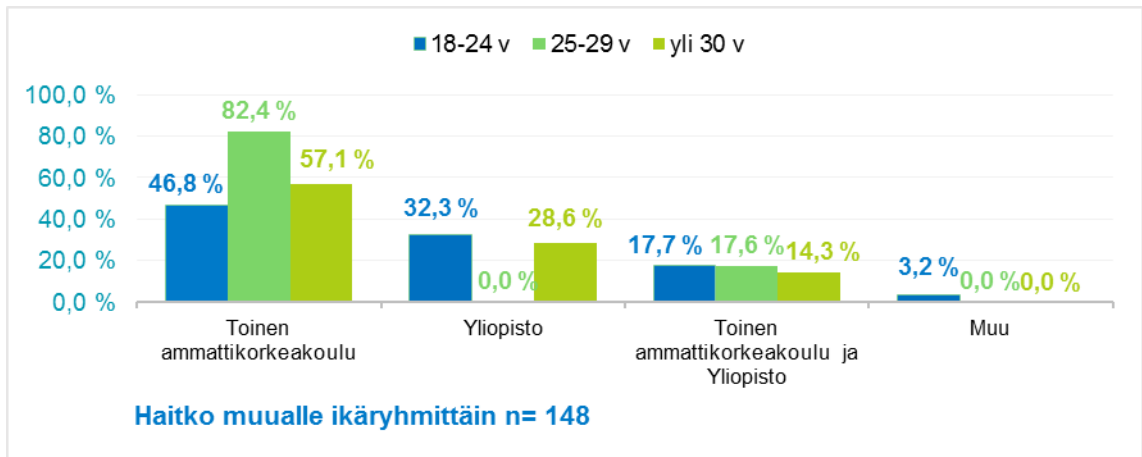
Kuvio 7. Samanaikainen haku muualle opiskelemaan

Prosenttijakaumista on nähtävissä selvästi, että sekä 25–29- vuotiaiden että yli 30 vuotiaiden kiinnostus hakea muualle on selvästi matalampi. Esimerkiksi 25–29- vuotiaista 45,2 % ei hakenut muualle opiskelemaan (Kuvio 8).

Kuvio 8. Hakeminen muualle opiskelemaan eri ikäjakaumin

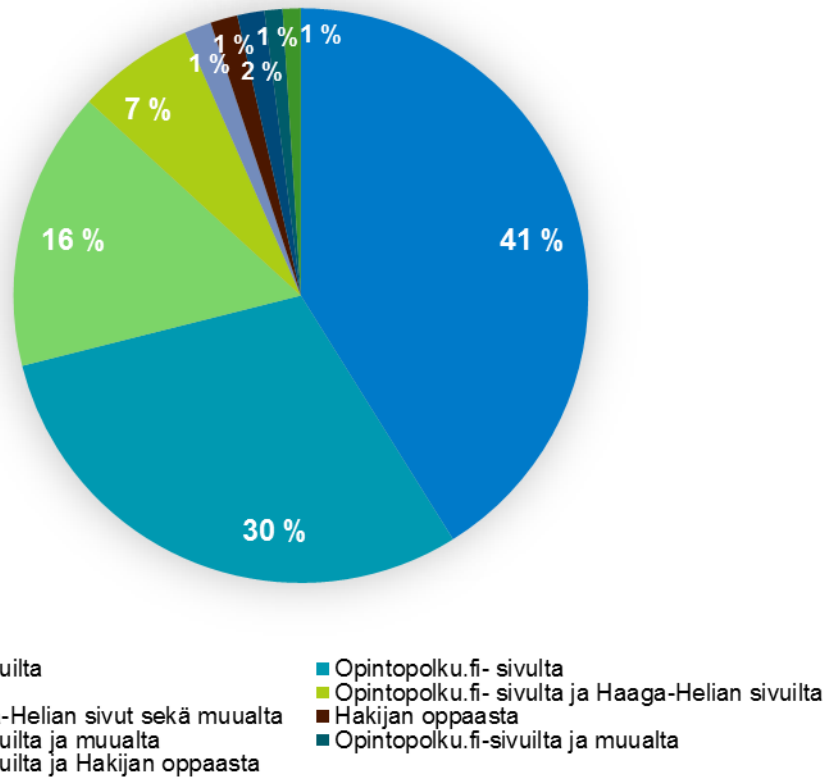
18–24- vuotiaiden ikäryhmästä suosituin koulutusväylä oli ammattikorkeakouluopinnot. Lisäksi selvitettiin minne muualle he hakevat. Toisen koulutusohjelman opintoihin haki 58 hakijaa. Samasta ikäluokasta vain yliopistoon haki 48 hakijaa. Sekä ammattikorkeakouluun että yliopistoon haki 22 hakijaa. Muualle haki 4 hakijaa. Ammattikorkeakouluopinnot olivat suosittuja myös 25–29-vuotiaiden ikäluokassa. Toiseen koulutusohjelmaan haki 14 ja sekä ammattikorkeakouluun että yliopistoon haki 3. Pienestä, yli 30–vuotiaiden hakijoiden joukosta toiseen ammattikorkeakouluun haki 4, yliopistoon 2 ja muualle 1 (Kuvio 9).

Kuvio 9. Haku eri koulutuksiin eri ikäryhmittäin

Voidaan todeta, että koulutusohjelmasta kiinnostuneet hakevat tietoa useista eri tietolähteistä, ei pelkästään yhdestä. Pääosin tiedonhakuun käytetään Haaga-Helian verkkosivuja sekä Opintopolku.fi-sivustoa. 16 % vastanneista toteaa saaneensa tiedon muualta. Vastauksista yli puolessa on mainittu kaveri / ystävä. On todennäköistä, että opintoihinsa tyytyväiset opiskelijat ovat suositelleet koulutusohjelmaa. Osa on kuullut opinnoista perheenjäseneltä (Kuvio 10).

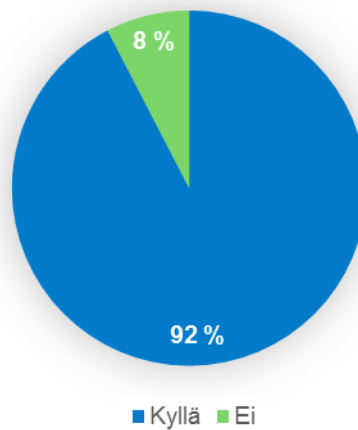
Mistä sait tiedon johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelmasta?

Kuvio 10. Koulutusohjelman tiedon saannin eri kanavat

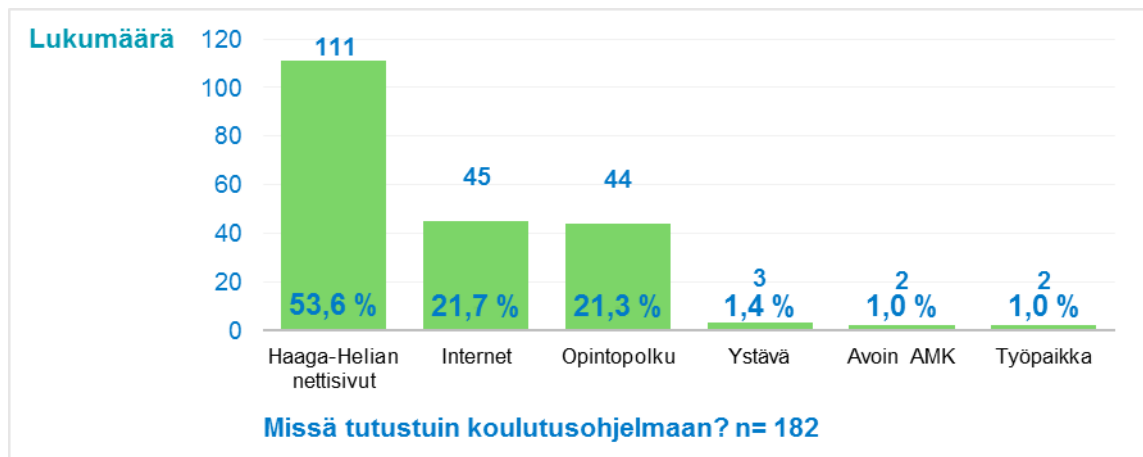
Kuvio 11 esittää miten aktiivisesti hakijat tutustuivat koulutusohjelmaan ennen valintakoetta (n= 197). 182 hakijaa kertoo tutustuneensa koulutusohjelmaan ennen valintakoetta. Hakijoista 15 ei ole tutustunut koulutusohjelmaan.

Tutustuin koulutusohjelmaan ennen valintakoetta

Kuvio 11. Tutustuminen koulutusohjelmaan

Tietoa haetaan eniten internetistä. Vastauksissa selvästi korostuu se, että tietoa johdon assistenttityöstä ja kielten koulutuksesta haetaan koulun omilta kotisivuilta. Myös yleisesti internetistä, kuten hakupalvelu Googlella haetaan tietoa sekä luetaan keskustelupalstoja. Opintopolku on myös suosittu tietolähde. Koulutusohjelmasta kuullaan myös ystäviltä sekä työpaikalla. Jokunen mainitsi opiskelleensa avoimen amk:n opintoja sekä kuulleen opinnoista Studia-messuilla. Kuvioon ei ole sisällytetty yhden vastauksen saaneita ammattinettiä, ennakkomateriaalia ja edellisiä pääsykokeita (Kuvio12).

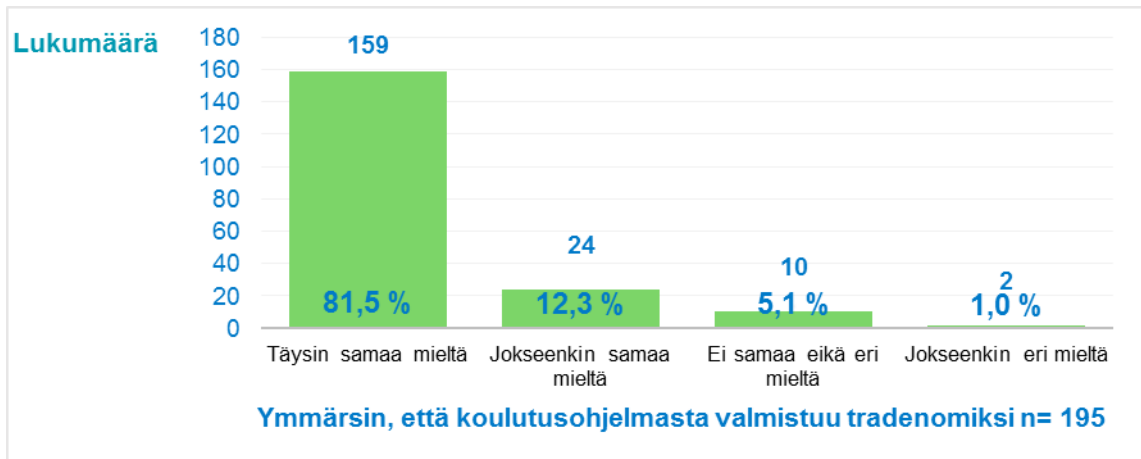
Kuvio 12. Tiedonhaku

7.2 Väittämät

Seuraavaksi esitellään mielipidekyselyn tulokset. Kyselylomakkeessa pyydettiin arvioimaan koko hakijaprosessin eri osioita. Kysely tehtiin Likert-asteikolla, jossa 1= Täysin samaa mieltä, 2= Jokseenkin samaa mieltä, 3= Ei samaa eikä eri mieltä, 4= Jokseenkin eri mieltä ja 5= Täysin eri mieltä. Tyhjiä vastauksia ei esitetä kuviossa. Kuvioissa esitetään prosenttijakaumat sekä havaintojen lukumäärät. Lopuksi esitellään mielipidekyselyyn tyytyväisyystaulukko. Koska kyselyn asteikko oli 5-portainen sekä tasavälinen, voidaan tunnuslukuina esittää keskiarvot sekä keskihajonnat (Taanila 2014, 11).

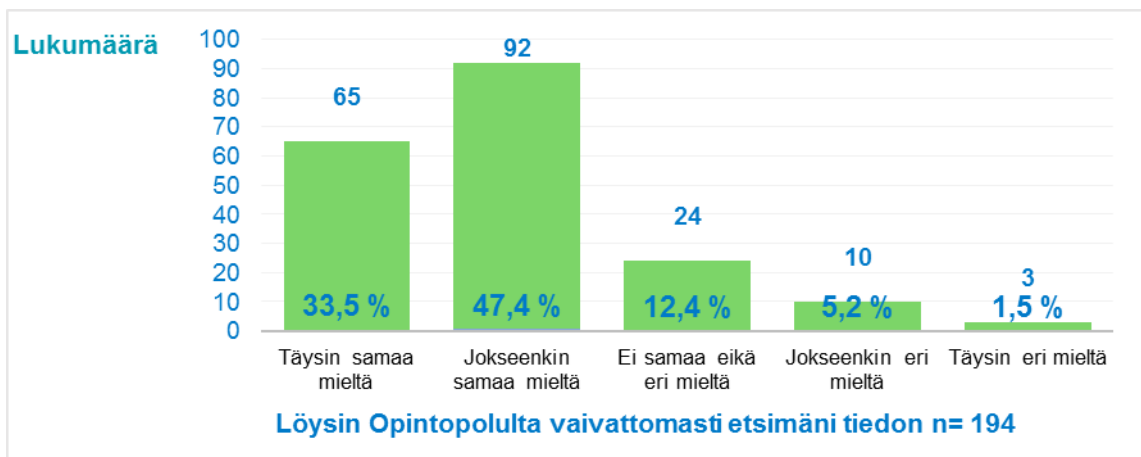
7.2.1 Ennen valintakoetta

Suurin osa vastanneista ymmärsi, että koulutusohjelmasta valmistuu tradenomiksi. Enemmistö oli täysin samaa mieltä (Kuvio 13.)

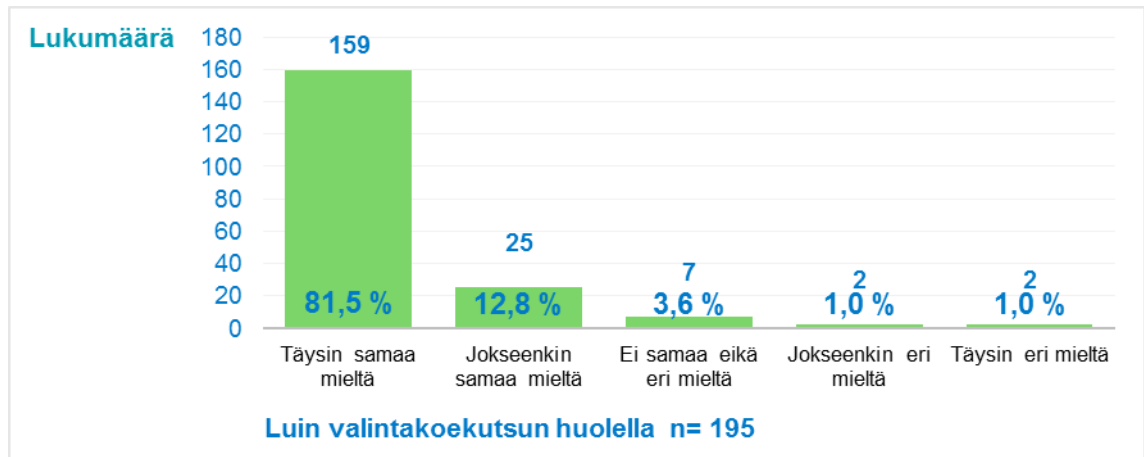
Kuvio 13.

Väittämässä kysyttiin opintopolun käyttömukavuudesta ja tiedon vaivattomasta etsimisestä. Lähes puolet eli 47,4 % oli jokseenkin samaa mieltä siitä, että he löysivät vaivattomasti haluamansa tiedon (Kuvio 14). Opintopolusta saatiin vastaajilta runsaasti avointa palautetta. Opintopolku sivustosta sanottiin, että sivu toimi huonosti ja sivut olivat sekavat. Muutamissa vastauksissa tuli esille, että varsinkin sekaannusta aiheutti se, että sivuilla on muutamia eri aikaan alkavia samoja koulutuksia, kuten monimuoto ja päiväopiskelu. Vahingossa voi valita väärän. Myös mainittiin, että koulutuksen hakulomaketta joutui todenteolla etsimään ja pääsykokeista oli vaikeaa löytää tietoa. Yleensä mainittiin, että Opintopolku voisi olla käyttäjäystävällisempi. Oma käyttökokemukseni opintopolku.fi-sivustosta on myönteinen. Hakijaprosessia en kyseisellä sivulla käynyt, mutta esimerkiksi koulutusohjelmaa haettaessa hakutyökalu toimii ja löytää Haaga-Helia johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelman. Myöskään vaikeuksia hakulomakkeen löytymisessä ei ole. Mielestäni sivusto on aikaisemmasta muuttunut käyttäjäystävällisemmäksi.

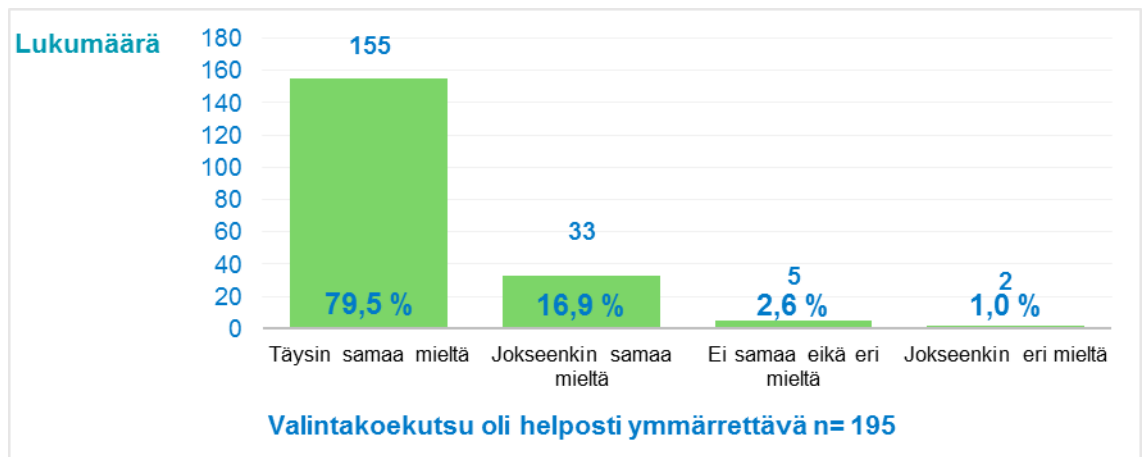
Kuvio 14.

Selvä enemmistö valintakokeeseen kutsutuista luki valintakoe­kutsun huolella. Mainittiin, että kutsu olisi voinut tulla aiemmin. Lähes 80 % vastaajista piti valintakoe­kutsua helposti ymmärrettävänä (Kuvio 15).

Kuvio 15.

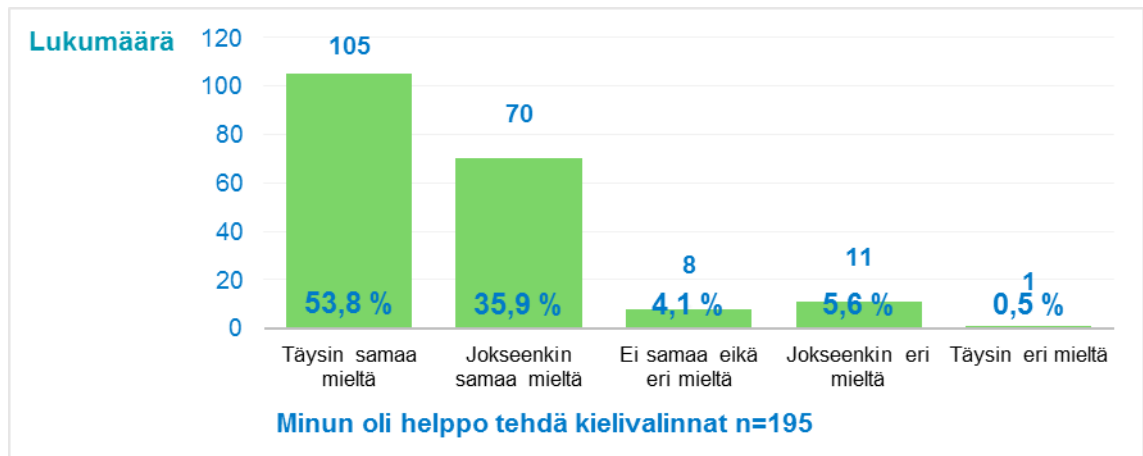
Vastaajat pitivät valintakoe­kutsua helposti ymmärrettävänä. Lähes 80 % vastaajista oli täysin samaa mieltä (Kuvio 16). Avoimessa palautteessa mainittiin, että kutsussa oli todella paljon informaatiota.

Kuvio 16.

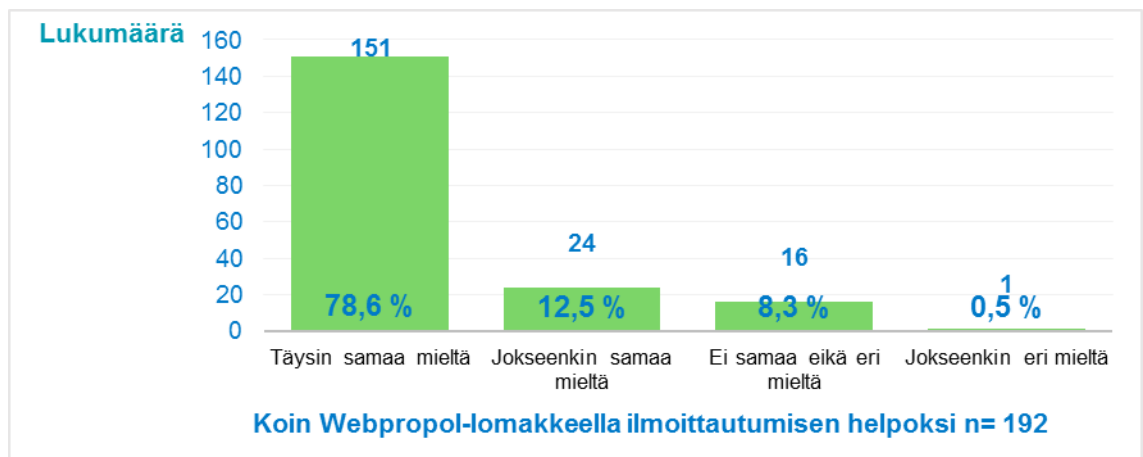
Kielivalinnoista saatiin kiitettävästi avointa palautetta. Hakijapalvelut toivoivat saavansa asiasta palautetta, koska on huomattu, että kielivalintoja ei ole osattu tehdä oikein ja se on tuottanut ongelmia. Jotkut mainitsivat, etteivät olleet valmistautuneet kielivalintoihin ja siihen, että kielivalinnat tuli tehdä siinä vaiheessa ja vielä sitovasti. Jotkut olisivat halunneet valita enemmän kieliä. Myös se mainittiin, että on vaikeaa tietää mitkä kielet ovat hyödylli-

simpiä tulevaisuuden kannalta. Kuviossa 17 on havaittavissa jonkin verran hajontaa. 5,6 % vastaajista oli jokseenkin eri mieltä kielivalintojen helppoudesta.

Kuvio 17.

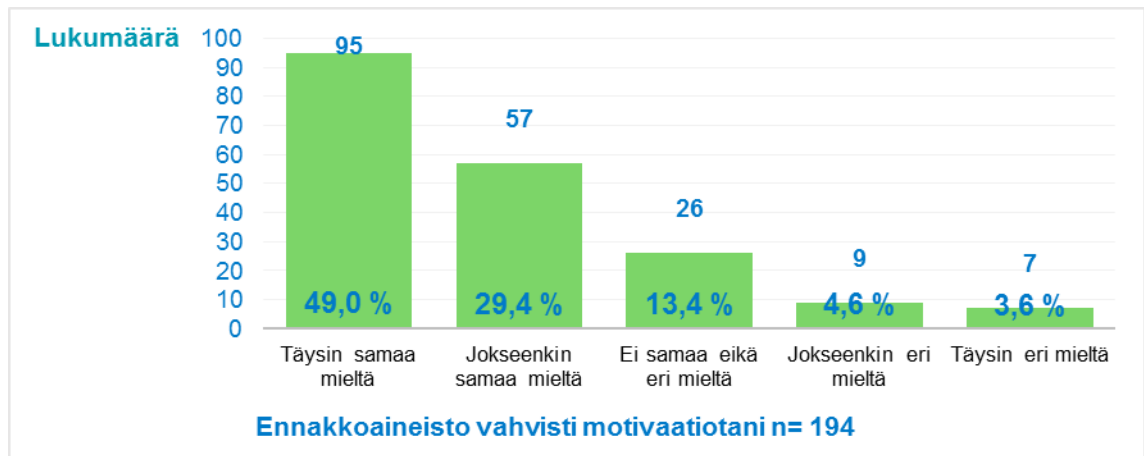
Lähes 80 % vastaajista oli täysin samaa mieltä Webpropol-ilmoittautumisen helppoudesta (Kuvio 18). Joku mainitsi, että Webpropolista tuli väärää infoa eteenpäin. Valitettavasti palautteesta ei saatu tarkentavia tietoja.

Kuvio 18.

Osa vastanneista ei lukenut ennakkomateriaalia lainkaan. Sitä ei joko oltu hankittu tai sitä ei ehditty lukea. 76 % vastanneista hakee myös muualle opiskelemaan ja melko monella on luettavana useita pääsykoemateriaaleja. Itse aineistosta kerrottiin, että se oli vaikeasti luettavaa ja tylsähköä. Vastauksissa korostui se, että teksti oli yksipuolista ja toisti itseään aivan liikaa. Muutamien mielestä ennakkoaineistoa oli vaikea löytää ja joku ehdottikin, että sähköpostitse voisi tiedottaa päivämäärän milloin materiaalin löytää ja mistä paikasta.

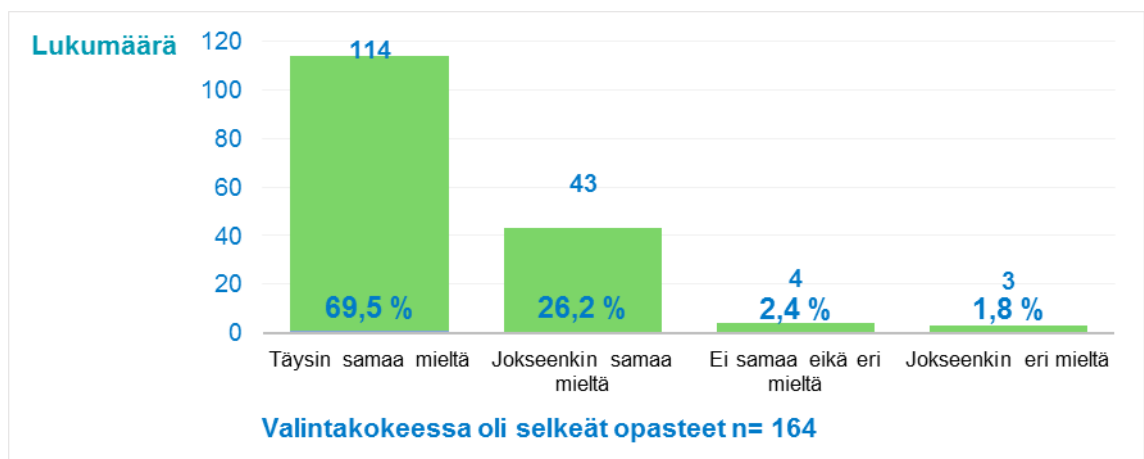
Tekstin kuvaus assistentin työstä, minimipalkasta sekä työmäärästä ei vastannut odotuksia (Kuvio 19).

Kuvio 19.

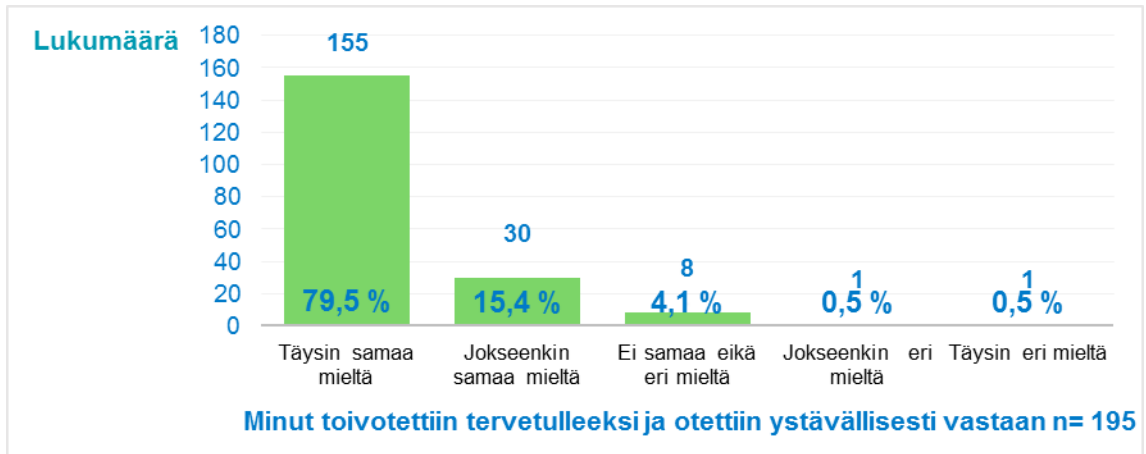
7.2.2 Ohjeistus ja opastus

Vastaajat olivat tyytyväisiä koulun opasteisiin. 26,2 % oli jokseenkin samaa mieltä, että opastus toimi valintakoetilaisuudessa. Avoimissa vastauksissa vastaajat totesivat kuitenkin, että joissakin paikoissa olisi voinut olla selkeämmät opasteet ja että opasteita olisi voinut olla enemmän. Omat havaintoni tukevat tätä asiaa, koska mielestäni laput ja tekstit olivat melko pieniä ja ne olivat vaikeasti nähtävissä paikoissa. Löytämistä voisi helpottaa esimerkiksi sijoittamalla ”seisovia ständejä” kulkureittien varrelle. Vastaajat mainitsivat, että erityisesti opasteet opinto-ohjaajan ja haastatteluluokkien luo olivat epäselvät. Myös se mainittiin, että alakerran listalla oli virheellinen ryhmähaastatteluluokan numero (Kuvio 20).

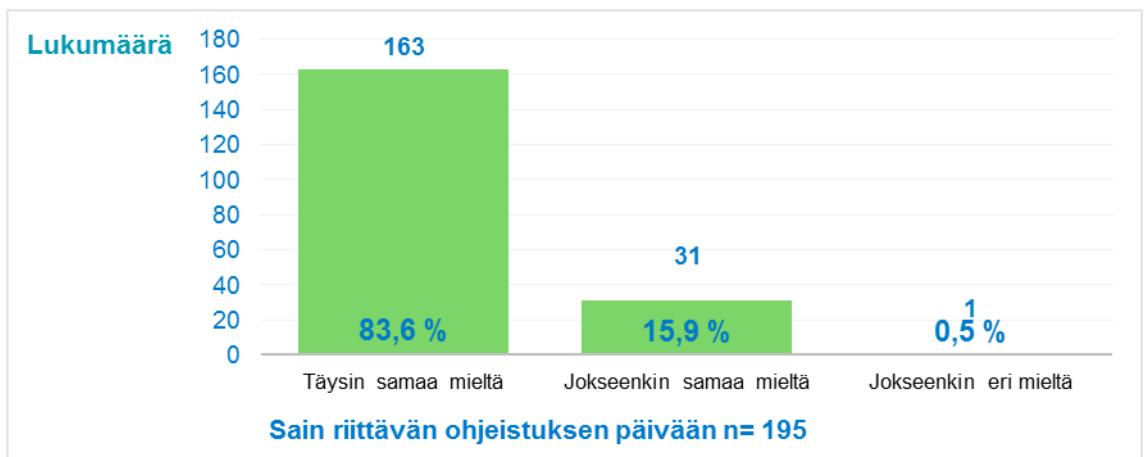
Kuvio 20.

Lähes 80 % vastaajista oli täysin samaa mieltä siitä, että heitä oltiin asianmukaisesti vastassa heidän saapuessaan koululle (Kuvio 21).

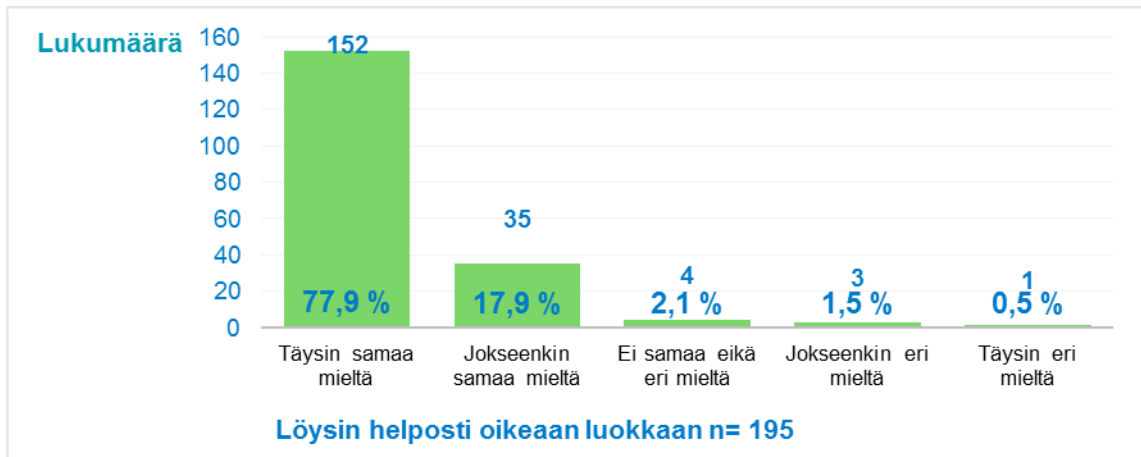
Kuvio 21.

Lähes kaikki vastaajista olivat joko täysin samaa mieltä tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että he saivat riittävän ohjeistuksen päivään (Kuvio 22).

Kuvio 22.

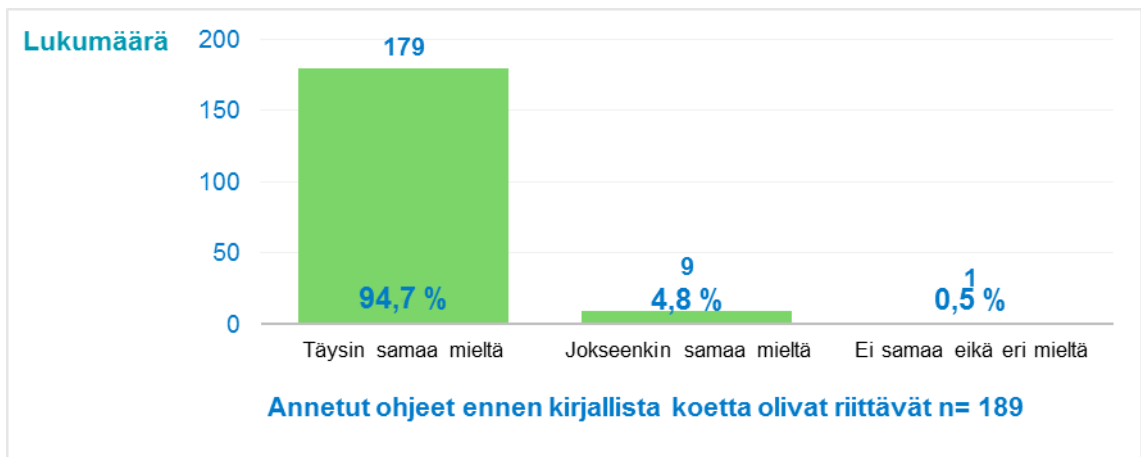
Suurin osa hakijoista löysi helposti oikeaan luokkaan. Vastaukset ovat melko yhteneväiset kysyttäessä tyytyväisyyttä valintakokeen opasteista. Erityisesti opinto-ohjaajien- sekä haastatteluluokkiin löytäminen tuotti joillekin vaikeuksia. Mainittiin, ettei luokkien sijainnista kerrottu aluksi mitään (Kuvio 23).

Kuvio 23.

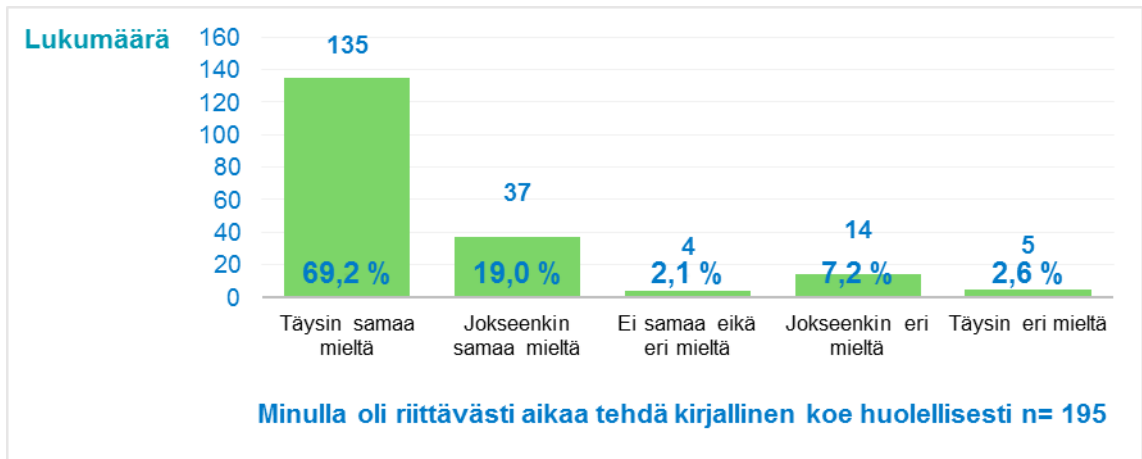
7.2.3 Kirjallinen koe

Vastaajista enemmistö oli täysin samaa mieltä siitä, että ohjeet ennen kirjallista koetta olivat riittävät (Kuvio 24). Kirjallisen kokeen ajankäyttöä kommentoitiin niin, että kokeen alkua joutui odottamaan luokassa aivan liian kauan, jopa puoli tuntia. Myös kokeen ohjeistusta pidettiin turhan pitkänä.

Kuvio 24.

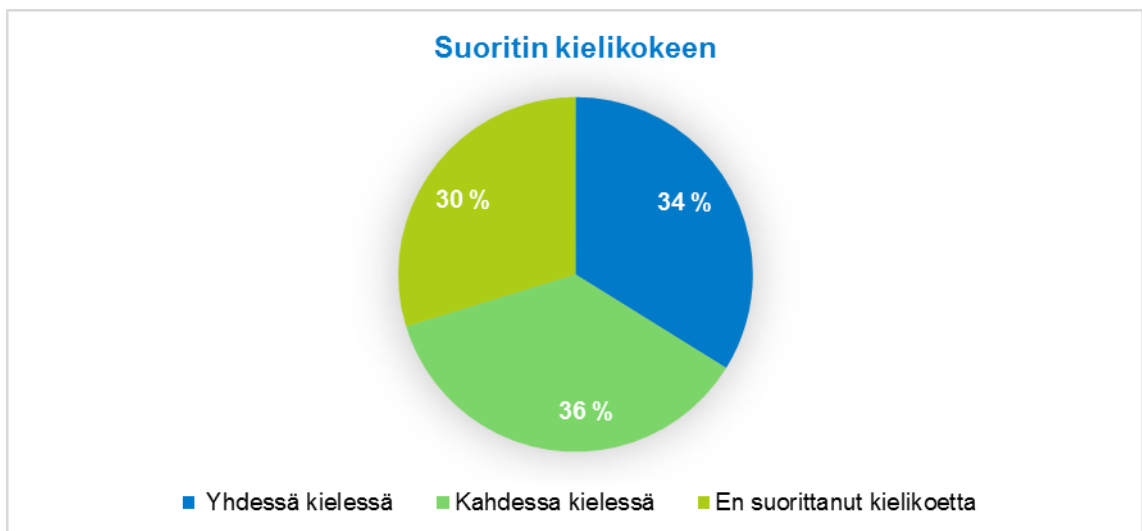
69,2 % vastaajista piti kirjallisen kokeen tekemiseen varattua aikaa riittävänä. Joidenkin vastaajien mielestä kokeesta tulisi saada poistua ennen virallisen koeajan päättymistä. Joukossa oli myös niitä, jotka toivoivat kokeen tekemiseen lisää aikaa. Jokseenkin eri mieltä ajan riittävydestä oli 7,2 % vastaajista (Kuvio 25).

Kuvio 25.

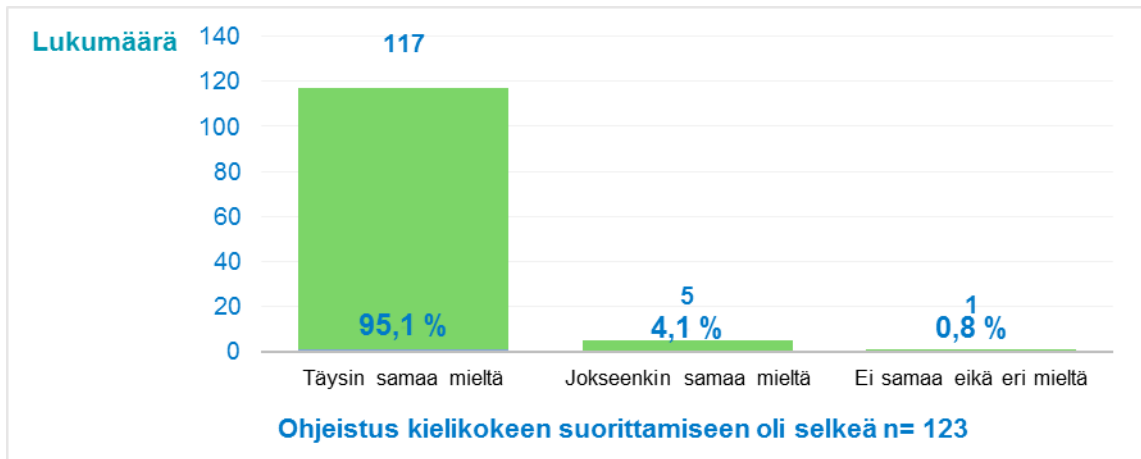
7.2.4 Kielikoe

Kielikokeen suoritti yhdessä kielessä 66 hakijaa, kahdessa kielessä 71 hakijaa ja 58 oli vapautettu kielikokeesta (Kuvio 26).

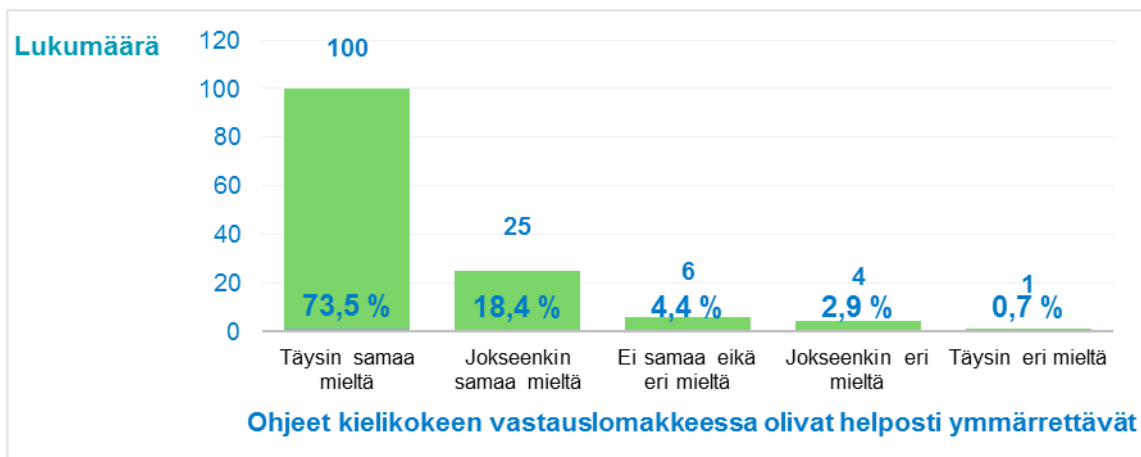
Kuvio 26.

Vastaajat olivat tyytyväisiä kielikokeen ohjeistukseen. 95,1 % oli täysin samaa mieltä, että ohjeistus oli selkeä (Kuvio 27.)

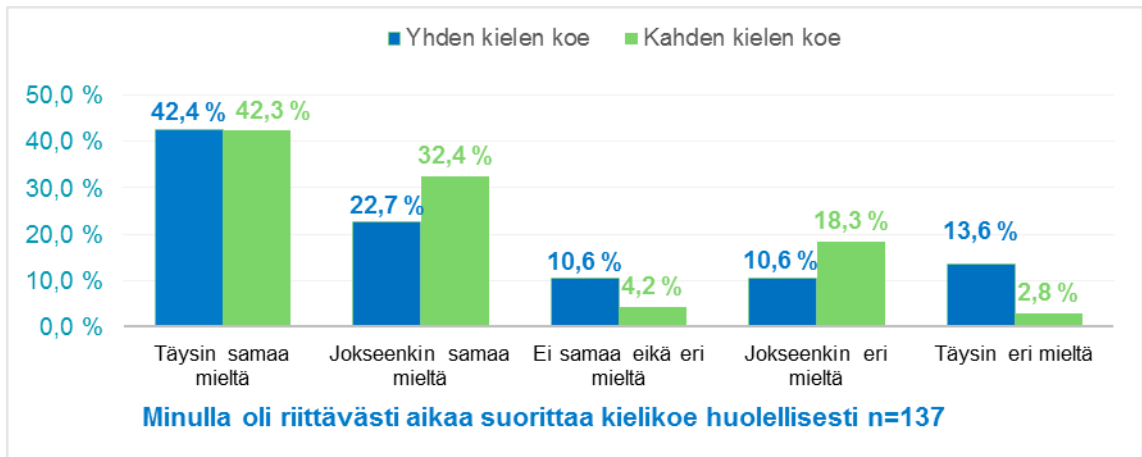
Kuvio 27.

Kysyttäessä kielikokeen vastauslomakkeissa annettuiden ohjeiden ymmärrettävyydestä, vastauksissa oli jonkin verran hajontaa. Muutamit vastaajat olivat myös eri mieltä asiasta. Avoimessa palautteessa tuotiin esille, että jonkun kielen kokeessa olisi ollut virhe. Mainittiin myös, että kielikokeiden pisteytyksestä olisi voinut saada enemmän tietoa. Pääosin suurin osa oli joko täysin samaa mieltä tai jokseenkin samaa mieltä kielikokeen ohjeiden helposti ymmärrettävyydestä (Kuvio 28).

Kuvio 28.

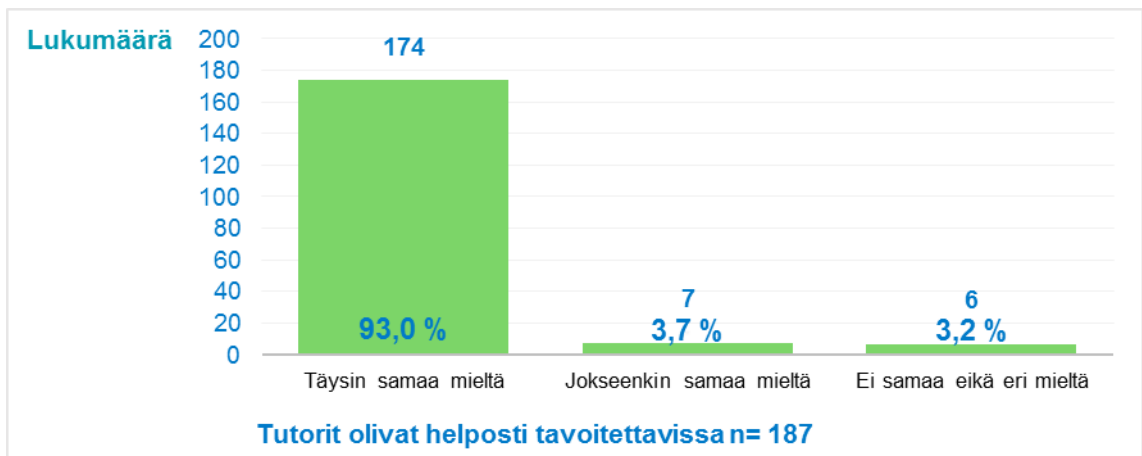
Kuviossa 29 on tarkasteltu kahden eri ryhmän tyytyväisyyttä kielikokeen ajan riittävyyteen. Vertailussa ovat siis yhden kielikokeen – että kahden kielikokeen suorittajat. 18,3 % kahden kielen kokeen suorittajasta olivat jokseenkin eri mieltä ajan riittävyydestä. Avoimissa vastauksissa mainittiin, että esimerkiksi espanjan kokeen tasoon nähden aika oli liian lyhyt. Tuloksia tarkasteltaessa todettiin, että yhden kielen kokeen suorittajien vastauksissa oli enemmän hajontaa kuin kahden kielen. Keskihajonnat olivat 1,5 / yhden kielen koe ja 1,2 / kahden kielen koe.

Kuvio 29.

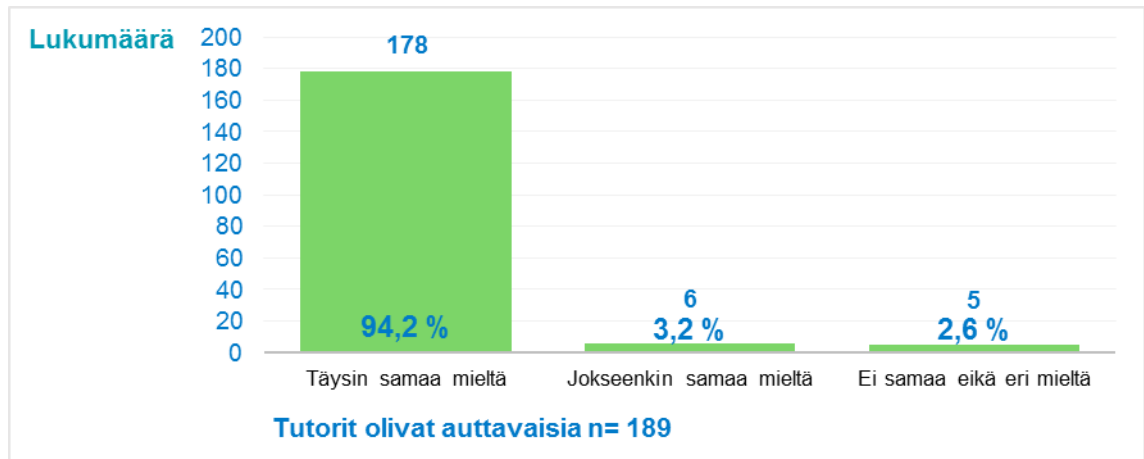
7.2.5 Tutorit

Tutorit olivat jakaantuneet hyvin eri kerroksiin ja olivat näkyvästi paikalla. Heidän toimintansa valintakokeessa oli hyvin organisoitua. 93 % vastanneista oli täysin samaa mieltä siitä, että tutorit olivat helposti tavoitettavissa (Kuvio 30).

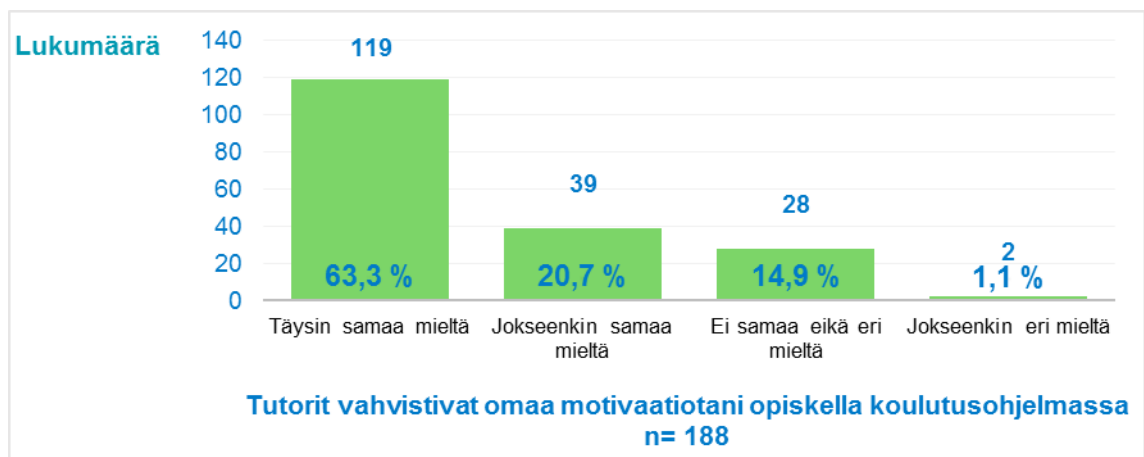
Kuvio 30.

94,2 % vastanneista oli täysin samaa mieltä siitä, että tutorit olivat auttavaisia (Kuvio 31). Avointa palautetta saatiin heidän avuliaisuudesta kuin myös piristävästä tarjoilusta.

Kuvio 31.

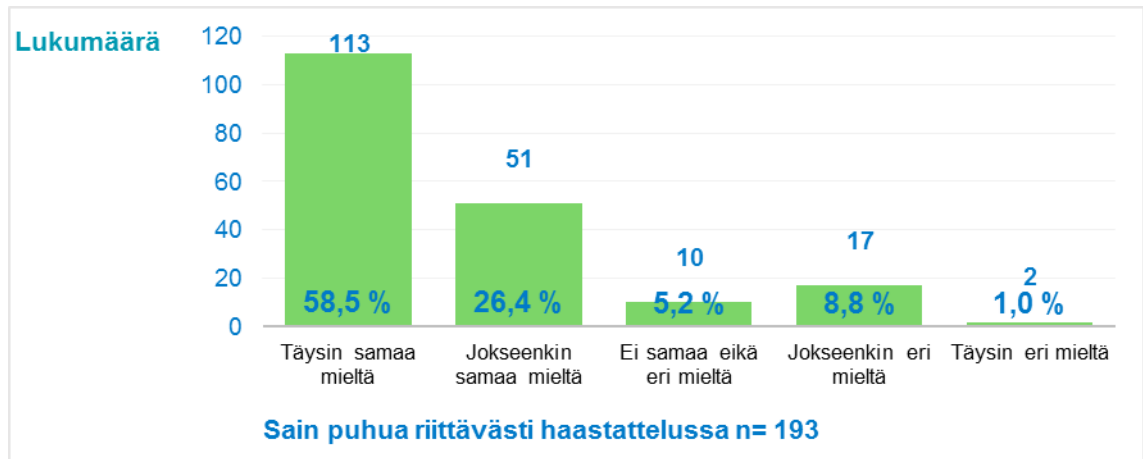
Tutoreiden läsnäolo vahvisti suurimman osan motivaatiota opiskella koulutusohjelmassa. Neutraalien vastauksien määrä osaltaan kertoo sen, että tutor-toiminnalla ei ole merkitystä heidän opiskelumotivaatioonsa (Kuvio 32). Omien mielikuvieni mukaan tutoreissa yhdistyy tiivis yhteisöllisyys ja yhteenkuuluvuus, iloisuus ja positiivisuus. Myös aktiivisuus ja energisyys tulevat heissä esille. Toivottiin, että tutorit olisivat yhdessä päivän aluksi pitäneet infotilaisuuden.

Kuvio 32.

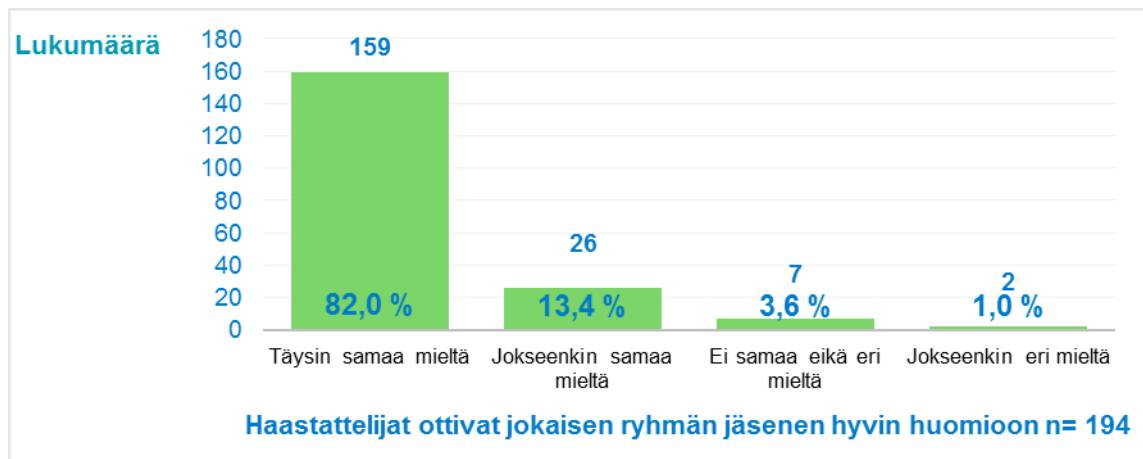
7.2.6 Haastattelu

Melko suurta hajontaa on havaittavissa vastauksissa, jossa kysyttiin vastaajien mielipidettä siitä, saivatko he mielestään riittävästi ilmaista itseään haastattelussa. Lähes 10 % vastaajista koki etteivät he saaneet puhua riittävästi. Avoimissa vastauksissa todettiin, että kysymykset eivät olleet tasapuolisia ja kysymyksiä ei ollut tarpeeksi. Osa olisi toivonut tilaisuutta kertoa itsestään ja motivaatiostaan enemmän. Myös keskinäistä vuorovaikutusta hakijoiden välillä toivottiin (Kuvio 33).

Kuvio 33.

Yli 95 % vastaajista oli täysin samaa mieltä tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että haastattelijat huomioivat jokaisen ryhmän jäsenen hyvin (Kuvio 34). Useassa avoimessa palautteessa todettiin, että haastattelijat ottivat jokaisen huomioon tasapuolisesti. Haastattelijoita pidettiin mukavina ja rentoina, jotka omalla olemuksella loivat tilanteesta leppoisan.

Kuvio 34.

Vastaajista 157 eli 79,7 % kaikista kyselyyn vastanneista antoi avointa palautetta pyydetäessä heitä kuvailemaan haastattelutilannetta muutamalla adjektiivilla (Liite 2). Kuviossa 35 on yhteenvetona koottu vastaajien mielestä haastattelua kuvaavimmat adjektiivit. Osallistujat kokivat haastattelun pääosin jännittävänä, mutta myös mukavana uutena kokemuksena. Kiitettävää palautetta saivat haastattelijat. Heitä pidettiin mukavina, rohkaisevina ja kannustavina. Mainittiin myös, että oli mukava päästä tutustumaan opettajiin. Moni vastasi myös laajemmin tähän kysymykseen. He kokivat, että esitetyt kysymykset olivat eriarvoisia ja epäreiluja, koska kysymykset olivat jokaiselle erilaisia. Jotkut vastaajista myös kokivat, että aika oli liian lyhyt perustella hyvin omaa vastaustaan.

Vastaajista 47 kuvaili haastattelua rentona ja 40 jännittävänä. 39 vastaajan mielestä haastattelu oli mukava. 9 vastaajaa mainitsi haastattelun ystävälliseksi.

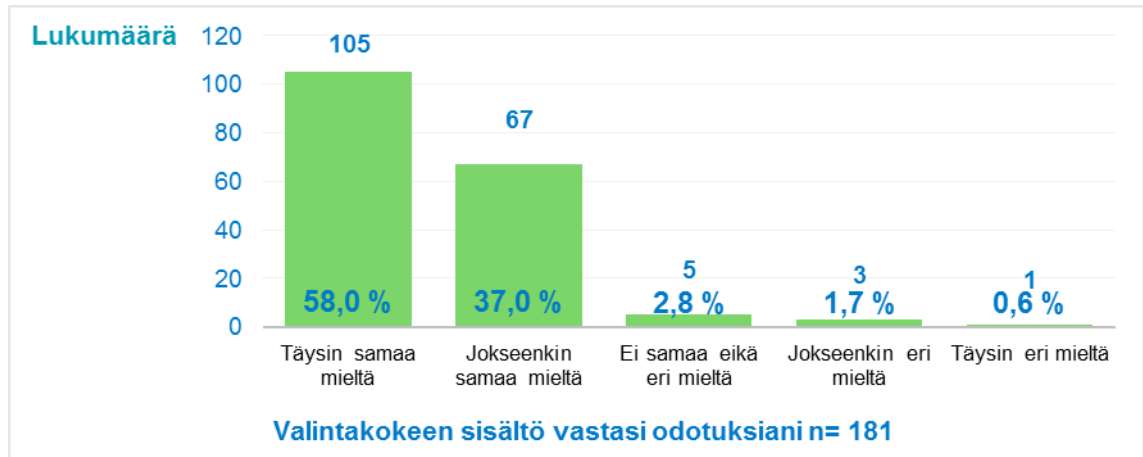
Vastaajista 13 piti haastattelua nopeana ja 7 lyhyenä. Seuraavia adjektiiveja mainittiin jokaista 4 kertaa: hauska, rauhallinen, asiallinen, stressaava, iloinen ja sujuva.

Kuvio 35. Hakijoiden antamia adjektiiveja haastattelusta

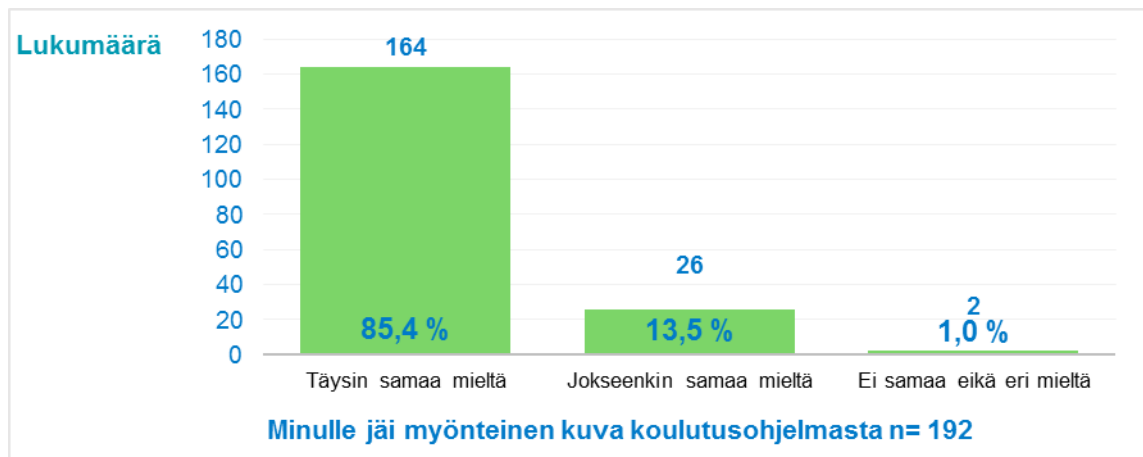
7.2.7 Odotukset ja myönteinen kuva

Enemmistön mielestä valintakokeen sisältö vastasi odotuksia (Kuvio 36).

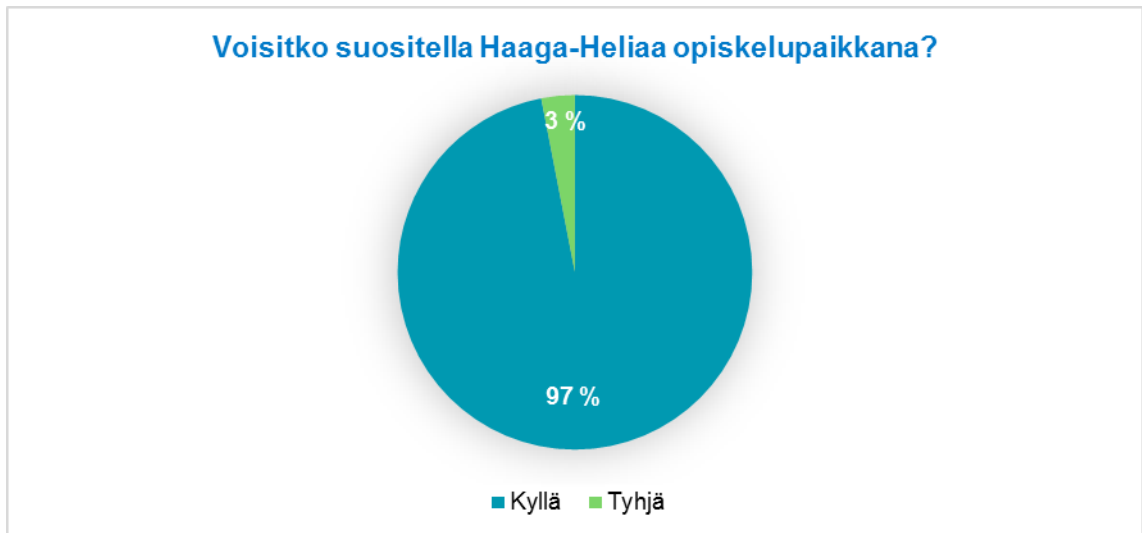
Kuvio 36.

Valintakokeeseen osallistujille jäi myönteinen kuva koulutusohjelmasta. Kaikki saadut vastaukset olivat asteikon positiivisella puolella (Kuvio 37).

Kuvio 37.

97 % vastaajista voisivat valintakokeeseen osallistumisen perusteella suositella Haaga-Helmaa opiskelupaikkana. Tuloksiin ei sisällynyt yhtään ei-vastauksia (Kuvio 38).

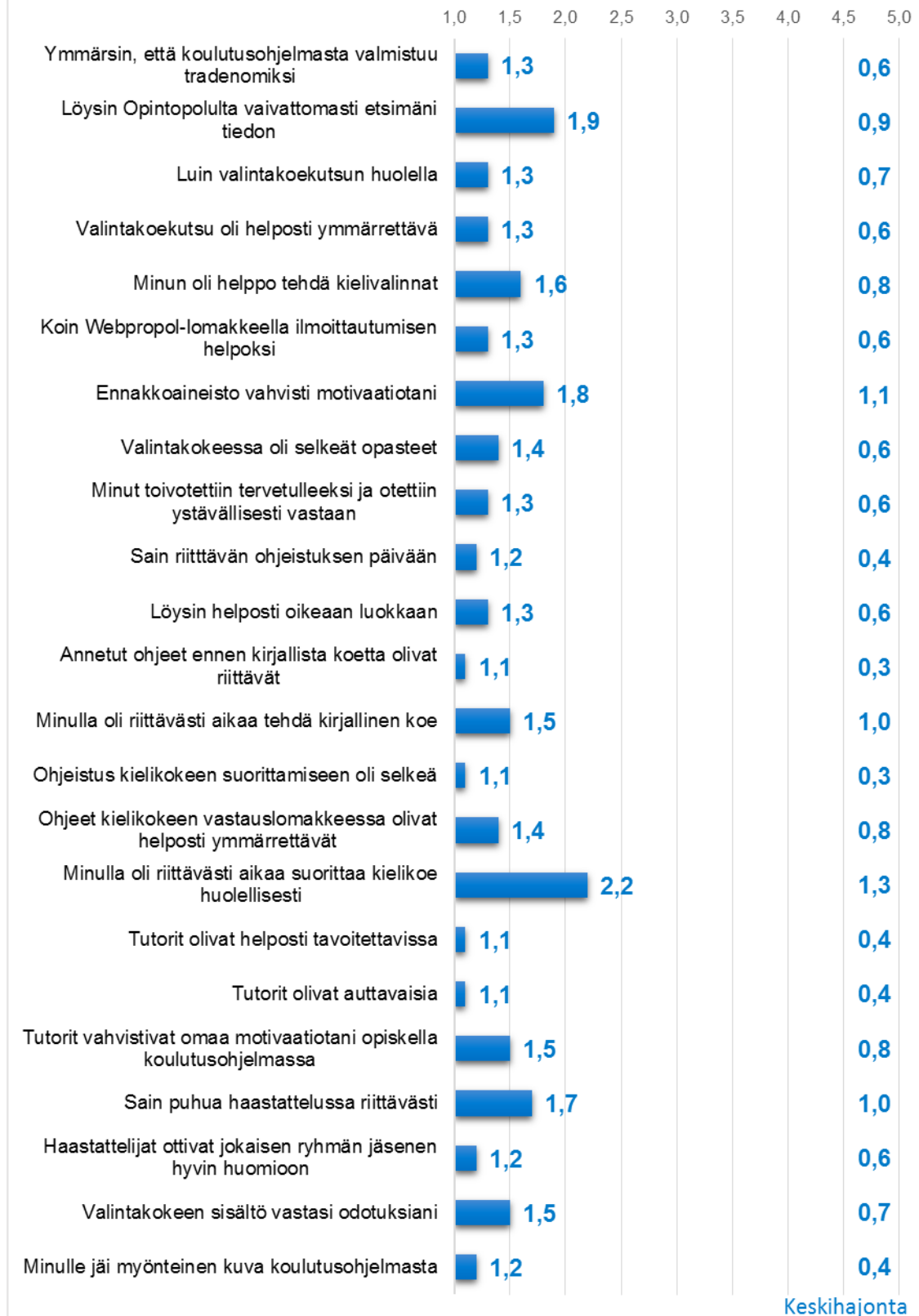

Kuvio 38.

7.2.8 Tyytyväisyyskeskiarvot

Kuviossa 39 esitetään mielipidekyselyn jokainen kysymys sekä kysymyksen saavuttama keskiarvo. Tyytyväisyys on sitä parempi mitä lähempänä arvoa 1 se on. Kuviossa oikealla on laskettuna keskihajonta. Mitä suurempi keskihajonta on lukemaltaan, sitä laajemmalle arvot ovat sijoittuneet keskiarvon ympärille.

Tyytyväisyyskeskiarvo

Kuvio 39.

8 Pohdinta

Tutkimuksen tarkoituksena oli arvioida miten johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelman valintakokeeseen osallistuvat kokevat hakuprosessin ja valintakokeen.

Sitä, saavutettiinko tutkimukselle asetetut tavoitteet ja miten luotettavasti ne saavutettiin, on syytä tarkastella validiteetin ja reliabiliteetin näkökulmasta.

8.1 Tutkimuksen validiteetti ja reliabiliteetti

Saavuttaakseen hyvän validiteetin on tärkeää, että tiedonkeruu kohdistetaan oikeaan ja sopivankokoiseen ryhmään. Heikkilä (2008, 30) toteaa, että saavuttaakseen validiteetin, on perusjoukko määriteltävä tarkasti, jotta saadaan edustava otos ja sen myötä saavutetaan korkea vastausprosentti. Tutkimuksen validiteetin kannalta oli erittäin tärkeää, että tutkimus päätettiin kohdistaa juuri sopivaan joukkoon, ja että tutkimuksen metodiksi valittiin kokonaistutkimus. Aikaisempien hakijamäärien perusteella voitiin arvioida minkä kokoiseksi kevään johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelman valintakokeen hakijaryhmä muodostuu. Oli tärkeää, että kyselylomake suunniteltiin yhdessä koulutusohjelmajohtajan sekä ohjaavan opettajan kanssa, jotta tulokset tarjoaisivat koulutusohjelmalle mahdollisimman kattavasti palautetta hakumenettelyn ja valintakoetilaisuuden onnistumisista.

Haaga-Helian opintotoimistosta saatujen tietojen mukaan valintakokeeseen oli edeltävään päivään mennessä ilmoittautunut 269 hakijaa. Koordinoitu kyselylomakkeiden jako suoritettiin vasta viimeisen osion eli ryhmähaastattelun jälkeen. Vastaaminen oli jokaiselle täysin vapaaehtoista eikä vastaamisesta palkittu. Suunniteltu strategia yhteistyössä tutoreiden kanssa oli se, että mahdollisimman monelta tulisi lomake saada takaisin, ennen heidän poistumistaan. Kapeat uloskäyntiväylät sekä luokkien lähekkäinen sijoittuminen takasi sen, että kyselylomakkeita palautettiin kiitettävä määrä takaisin. Odotettavissa oli mahdollisimman vähäinen kato.

Hyvää validiteettia tukee saavutettu vastausprosentti 78,8. Kyselyyn vastasi 197 valintakokeeseen osallistujaa. Kaiken kaikkiaan valintakokeeseen osallistui 250 hakijaa (Kempainen 11.8.2015b). Tutkimuksen luotettavuuden ilmaisimena toimii vastausprosentti (Vehkalahti 2014, 44).

Tutkimuksen reliabiliteettia kuvataan niin, että luotettavalta tutkimukselta vaaditaan toistettavuus samanlaisin tuloksin. Tulosten sattumanvaraisuuteen vaikuttavat otoskoko sekä nouseva poistuma eli kato. Tutkijan on hyvä huomioida myös se, että tutkittava kohderyhmä edustaa koko tutkittavaa perusjoukkoa. (Heikkilä 2008, 30–31.) Ottaen huomioon tutkimuksen kohderyhmän koko, saavutettu vastausprosentti ja pieni kato, voidaan käytettyä kvantitatiivista tutkimusmenetelmää pitää luotettavana.

Mittausmenetelmän luotettavuuteen vaikuttaa kuitenkin myös monet seikat. On mahdotonta tietää, vastaako tutkittava täysin rehellisesti kysymyksiin. Myös esimerkiksi vuorokauden ajalla, vastaajan mielentilalla tai muilla ympäristötekijöillä voi olla vaikutuksensa vastauksiin. (Taanila 2014a.) Uuteen kyselylomakkeeseen sisällyttäisin ehdottomasti kaksi saman sisältöistä kysymystä eri tavalla muotoiltuna, jotta tutkimuksen reliabiliteettia eli luottavuutta voisi tarkastella korrelaatioiden avulla. Olennainen merkitys olisi myös värillisellä kyselylomakkeella. Syöttäessäni kyselylomakkeen tietoja, huomasin että eräs kysymys oli saanut selvästi vähemmän vastauksia. Jostain syystä vastaajat eivät olleet hahmottaneet kaksirivisen laatikon ensimmäistä kysymystä, koska se oli vaalealla pohjalla. He olivat vastanneet vain tummalla pohjalla olevaan kysymykseen.

Tutkimuksen reliabiliteettia tukevat kyselyn suorittamisen anonymiteetti sekä ajoitus. Kyselyyn sai vastata anonyymisti, jolloin vastauksista saatiin mahdollisesti rehellisempiä. Muistinvaraisten kysymysten määrä oli minimissään, joten tämän syyn ei pitäisi vaikuttaa horjuttavasti tuloksiin. Tutkimuksen suorittamisessa tuli kuitenkin huomioida se pääasia, miksi kohderyhmä oli saapunut tilaisuuteen. Kyselyyn vastaamisen ei tulisi haitata valintakokeiden suorittamista. Väsymys on epäilemättä vaikuttanut joihinkin vastauksiin ja muutamissa lomakkeissa sen huomasikin. Observoidessani osallistujia olin positiivisesti yllätynyt useimpien ajankäytöstä lomakkeeseen vastaamisessa. Melko suuri osa vastaajista suoritti kyselyn rauhassa, keskittyen ja tyytyväisenä. Tämän huomasin myös kyselyitä purkaessani, sillä suurimman osan vastaukset oli kirjoitettu selkeällä käsialalla. Tutkittu joukko edustaa perusjoukkoa johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelman hakijoita, joten kohderyhmä ei ole vino.

8.2 Tulosten yhteenveto

Suoritetulla kyselytutkimuksella saatiin kattava kuva hakuprosessin ja valintakokeen hakijoiden kokemuksista. Tavoitteena oli selvittää hakijan motivaatiota koulutusohjelmaa kohtaan sekä tyytyväisyyttä hakuprosessin tiedonsaantiin, sujuvuuteen sekä valintakokeen järjestelyihin. Tuloksista voitiin tehdä johtopäätökset valintakoeuudistuksen onnistumis-

ta. Kyselyyn vastanneista 197 hakijasta 110 asetti johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelman hakulomakkeen ensimmäiselle sijalle. Voidaan siis olettaa, että yli puolet kyselyyn vastanneista ovat erittäin motivoituneita pääsemään opiskelemaan koulutusohjelmaan.

Hakuprosessin alkuvaiheessa hakijat etsivät koulutuksesta tietoa pääosin internetistä. Suurin osa etsii tietoa Haaga-Helian omilta kotisivuilta. On erittäin tärkeää, että koulun omat kotisivut ovat käyttäjäystävälliset ja päivitettyt. Koulutukseen haetaan Opetushallituksen kehittämän ja ylläpitämän Opintopolku-verkkopalvelun kautta. Tuloksissa havaittiin jonkin verran eroavaisuuksia kysyttäessä Opintopolku.fi-sivuston käyttäjäystävällisyyttä. Haaga-Helian on hyvä huomioida, että ulkopuolisen toimijan ylläpitämällä sivustolla on koulutusohjelmien esittelyt, ennakkomateriaalien tiedot sekä koulutukseen ilmoittautuminen helposti ja vaivattomasti esillä.

Kyselyn tuloksista nousi muutama parannusehdotus valintakoepäivän järjestelyjen suhteen. Kylttien tulee olla näkyvissä jokaisesta suunnasta saavuttaessa. Hakijalle voi olla hankalaa löytää oikeita tiloja uudessa paikassa. Tulosten perusteella voitiin päätellä, että hakijoiden saama valintakoepäivän materiaali oli selkeä sekä heidän kokema vastaanotto koettiin ystävälliseksi. Muutama hakija ihmetteli käytäntöä, ettei omaa vesipulloa saanut ottaa mukaan kokeeseen.

Ennakkomateriaalista saadun palautteen perusteella voitiin päätellä, että materiaalia voisi kehittää monipuolisemmaksi ja innostavammaksi.

Kokeeseen käytetty aika on aina yksilöllinen. Suurin osa vastaajista koki, että kielikokeeseen varattu aika oli sopiva. Kuitenkin tuloksissa havaittiin eroja yhden ja kahden kielikokeen tekijöiden vastauksissa. Kielikokeita suunniteltaessa olisi hyvä vertailla niiden tasojen toisiinsa ja huomioida se kokeeseen varatussa ajassa. Odottelu koetaan usein turhauttavaksi. Osa vastaajista ihmetteli sitä, ettei kirjallisesta kokeesta saanut poistua heti, kun oli saanut kokeensa valmiiksi. Moni vastaajista koki, että omaa haastatteluryhmäänsä joutui odottamaan aivan liian kauan. On ymmärrettävää ettei haastatteluajojen jakamisessa voida huomioida jokaisen tarpeita, mutta aikojen jakamisessa voisi huomioida edellisestä koe-osiosta haastatteluun saapumisjärjestys.

Yksi tutkimukselle asetetuista tavoitteista oli saada osallistujilta palautetta ryhmähaastattelutilanteesta. Moni vastaajista kuvaili sitä, millaisena he kokivat ryhmähaastattelutilanteen. Monelle hakijalle kyseinen ryhmähaastattelutilanne oli elämässään ensimmäinen ja

se koettiin jännittävänä. Vaikka se koettiin myös ahdistavana ja kuumottavana, pääosin se koettiin mielenkiintoisena ja hyvänä kokemuksena. Koska kyseinen haastattelumalli on uudistuneessa valintakoemenettelyssä täysin uusi menetelmä, on koulutusohjelman hyvä harkita siihen uusia sisältöjä ja tapoja. Ryhmähaastatteluun voisi sisältyä enemmän hakijoiden välistä keskustelua ja esimerkiksi ongelmanratkaisua. Näin ollen he eivät kokisi jokaiselle erikseen esitettyjä kysymyksiä eriarvoisiksi ja epäreiluisiksi.

Tutkimuksesta saatu yleisvaikutelma oli, että 28.5.2015 järjestettyyn valintakokeeseen oltiin pääosin tyytyväisiä. Saaduilla avoimilla palautteilla oli ratkaiseva merkitys tulosten analysoinnissa. Kyselylomaketta suunniteltaessa tämä tavoite asetettiin ja se myös nähtiin näin saavutetuksi. Jos tuloksissa oli havaittavissa selvästi hajontaa, löytyi sille selitys avoimien vastausten avulla.

Myönteinen suhtautuminen opiskelupaikkaa ja koulutusohjelmaa kohtaan syntyvät hakuprosessin alkuvaiheista ja sen sujuvuudesta, motivoivalla ennakkomateriaalilla sekä onnistuneilla valintakoejärjestelyillä. Tutkimustulosten mukaan 97 % valintakokeeseen osallistujista suosittelisi Haaga-Helias opiskelupaikkana. 85,4 % vastanneista oli täysin samaa mieltä siitä, että heille jäi myönteinen kuva koulutusohjelmasta.

8.3 Kehittämisehdotukset ja jatkotutkimusten aiheita

Kyseinen aihe tarjoaa runsaasti useita jatkotutkimuksen aiheita. Olisi mahdollista tutkia valintakoeuudistuksen vaikutusta opintojen keskeyttämiseen. Aiheeseen on vielä hyvä odotella muutamia koulutuksensa aloittaneiden ryhmiä, jotta tutkimuksen kohderyhmä on mahdollisimman kattava. Kyselytutkimuksen suorittaminen eri aikoina aloittaneille opiskelijoille onnistuu käytännössä ainoastaan sähköisesti ja tässä tavassa tulee huomioida vastausten kato.

Tutkimus päätettiin toteuttaa vain hakijoille suoritettavalla kyselyllä. Jatkotutkimuksiin voisi sisällyttää myös koulutusohjelman opettajien näkemyksiä valintakoeuudistuksen onnistumisesta. Suoritettavissa haastatteluissa opettajat voisivat tuoda myös omia kehitysehdotuksiaan koskien valintakoetta.

Ryhmähaastattelutilanne tarjoaisi opinnäytetyön tekijälle loistavan tilaisuuden aineistonhankintaan observoimalla eli havainnoimalla. Hän voisi seurata osallistujien käyttäytymistä, toimintaa ja vuorovaikutusta. Tämä haastava menetelmä tarjoaisi aiheesta kiinnostuneelle opinnäytetyöntekijälle mielenkiintoista tutkimusmateriaalia. Tässä menetelmässä

tulisi huomioida eettiset näkökohdat. Ulkopuolisen havainnoinnista ei saisi olla hakijoille haittaa ja kyseinen ”häiriötekijä” tulisi olla jokaisen hakijan haastattelutilanteessa.

8.4 Ammattikorkeakoulujen haasteet

Opetus- ja kulttuuritoimeen kohdistuu lähitulevaisuudessa suuria paineita. Suomen talouden tilanne, kasvun pysähtyminen ja velkaantuminen sekä julkisen sektorin sopeuttamistoimet ovat asettaneet ministeriön eri toimialoille tiukat reunaehdot. Koko hallinnonalalle on päätetty tehdä noin 1,1 mrd. euron määrärahavähennykset. Nämä vähennykset tehdään vuoteen 2020 mennessä. (OKM 2015b:01.) Säästötoimet kohdistavat suuria paineita ammattikorkeakoulujen toimintaa kohtaan. Ammattikorkeakoulusta valmistuneita tulisi saada nopeammin työmarkkinoille, mutta toisaalta opetuksen määrästä ja laadusta joudutaan supistamaan. Toiminnassa edellytetään tuloksellisuutta tukemaan valtiomme taloutta ja kilpailukykyä. Joidenkin ammattikorkeakoulujen aloituspaikkoja lisätään työvoimatarpeiden mukaan. Myös monilla rakenteellisilla muutoksilla pyritään edistämään toimintaa ja vähitellen vakauttamaan Suomen taloutta. Yksi suuri muutos on ollut opiskelijavalintojen uudistus.

Korkeakoulujen tulee järjestää sisällöltään valintakokeet, joiden avulla se pystyy valitsemaan motivoituneimmat opiskelijat. Jokainen ahkera opiskelija ja koulutuksestaan valmistunut opiskelija rahoittaa ammattikorkeakoulun toimintaa. Tutkimuksesta saatujen tulosten perusteella voidaan todeta, että suurin osa johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelman hakijoista on motivoituneita. Asiantuntevasti järjestetty sekä kokemuksena miellyttävä valintakoetilaisuus innostaa hakijaa aloittamaan koulutusohjelmassa tulevat opinnot.

8.5 Oman oppimisen ja opinnäytetyöprosessin arviointi

Ensimmäinen palaveri opinnäytetyöstä pidettiin 16.4.2015. Tällöin opinnäytetyötä ohjaavan opettajan kanssa päätettiin aihealue. Seuraavassa tapaamisessamme oli myös paikalla toimeksiantajan edustaja eli johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelmajohtaja. Opinnäytetyöprosessi alkoi motivoitunein mielin, sillä aihevalintani sai hyvää palautetta siitä, että suoritettavalla tutkimuksella on konkreettista hyötyä koulutusohjelmalle. 18.5.2015 kävin hakijapalveluissa kysymässä tietoa hakuvaiheen menettelyistä, valintakokeen järjestelyistä sekä aikaisemmin koetuista ongelmatilanteista.

Kyselylomakkeen kysymykset mietittiin yhdessä ohjaavan opettajan ja toimeksiantajan kanssa. Kysymysten järjestys, kysymysten muoto, niiden määrä sekä saatekirje olivat

minun vastuullani. Ennen valintakoetta kyselylomake hyväksytettiin koulutusohjelmajohtajalla.

Valintakokeessa paikalla oleville tutoreille oli etukäteen tiedotettu, että osallistujille tullaan suorittamaan kysely. Olin positiivisesti yllätynyt siitä, kuinka hyvin tutorit suunnittelivat kyselylomakkeiden jaon ja niiden keräämisen. Ilman tutoreiden apua olisi ollut lähes mahdotonta saada suoritettua kyselyä sujuvasti. Omalta osaltani osallistuin päivään tekemällä havaintoja eri asioista, kuten järjestelyiden sujuvuudesta.

Opinnäytetyön olin suunnitellut tekeväni kesän aikana. Tässä myös onnistuin, sillä aloitin kyselylomakkeiden purkamisen heti 28.5.2015 pidetyn valintakokeen jälkeen. Kyselylomakkeiden tiedot sain siirrettyä Exceeliin muutamassa päivässä. Tämä urakka oli tehtävä tarkasti, mutta koin sen mieleiseksi. Avukseni tarvitsin jonkin verran oppaita kyselytutkimuksen aineiston analysoinnin kuvailusta ja esittämisestä. Koin myös Aki Taanilan verkkomateriaalit hyvin hyödyllisinä analysoidessani omaa tutkimusmateriaalia.

Kvantitatiivisen tutkimuksen koko prosessi kuten aineiston kerääminen, käsittely ja analysointi ovat opettaneet minua hyvin paljon. Tekisin uudessa tutkimuksessa varmasti monia asioita toisin ja käytännöllisemmin. Oppimani perusteella osaisin sijoittaa kyselylomakkeeseen ehkä paremmat kysymykset ja etevämpään järjestykseen. Kyseisillä tekniikoilla voisin analysoida tuloksiani monipuolisemmin, eri näkökulmista ja vaativampien tilastollisten analyysien avulla.

Uskon, että opin prosessista enemmän siirtäessäni kyselytutkimuksen tulokset manuaalisesti Exceeliin eikä apuna käytetty esimerkiksi Webropol-kyselytyökalua. Jos uudessa tutkimuksessasi olisi kyse samanlaisesta tai vähän isommastakin kohderyhmästä, suorittaisin tutkimuksen tällä menetelmällä edelleen. Kyseinen menetelmä vaatii jossain määrin enemmän työtä, mutta takaa hyvin koordinoituna hyvän vastausprosentin.

Ammattikorkeakoulujen toiminta perustuu Suomen koulutuspolitiikan asettamiin tavoitteisiin. Oppilaitosten tulee mukauttaa ja kehittää toimintaansa asetettujen vaatimusten mukaan. Kehittämissuunnitelmiin kuuluu olennaisesti myös valintakoeuudistus. Tämän perusteella valitsin luontevaksi tietoperustaksi Suomen koulutuspolitiikan. Aihe oli sinänsä mielenkiintoinen, sillä se avasi omaa käsitystäni siitä, miten tärkeä jokainen ahkera opiskelija on ammattikorkeakoululle saatavan rahoituksen ja tuloksen kannalta.

Aloitin opinnäytetyön kirjallisen osuuden tietoperustan kokoamisella. Uskon, että tein oikean ratkaisun sillä halusin aloittaa työteliäämmästä osuudesta. Tavoitteena oli saada tietoperustaksi olennaista ja tiiviissä paketissa. Tiedon karsiminen ja tiivistäminen on haasteellista. Onnekseni ajankohtaista aineistoa löytyi kiitettävästi eri lähteistä ja erityisesti sähköisessä muodossa.

Koen, että asettamani tavoitteet täyttyivät sillä pysyin hyvin aikataulussa. Yhteistyö ja toiminta toimeksiantajan ja ohjaavan opettajan kanssa oli ripeää ja tehokasta. Olen monissa elämäni tilanteissa huomannut, että suoriuduin helpommin ja tehokkaammin paineenalaisena lyhyessä ajassa kuin ajan kanssa prosessia pitkittäen. Oman oppimisen arviointi on taas haasteellisempaa. Opinko tästä prosessista ja mitä opin? Opin paljon ja opin myös itsestäni. Kvalitatiivinen tutkimusprosessi oli lajinaan jotain aivan uutta. Sen avulla opin esimerkiksi, miten tärkeää tutkimuksessa ovat tulosten kannalta kysymysten muotoilu ja järjestys, kyselylomakkeen saatekirje, organisointi ja jopa vuorokauden aika. Excel-urakan avulla opin sen, miten käytännöllinen ja kehittynyt taulukkolaskenta-ohjelma on.

Kiinnostus aihealueeseen ylläpiti motivaatiani opinnäytetyötä tehdessäni. Olen tyytyväisen siihen, että asettamani aikataulu piti ja opinnäytetyö valmistui ajallaan. Toivon, että työstäni on hyötyä koulutusohjelmalle ja johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelman valintakokeen kehittämiseksi.

Lähteet

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu. Johdon assistenttityön ja kielten hakijatilasto. Luettavissa: <http://www.haaga-helia.fi/fi/johdon-assistenttityon-ja-kielten-hakutilasto-paivatoteutus-pasila?userLang=fi>. Luettu: 8.8.2015.

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu 2012. Strategian linjaukset 2013–2015.

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu 2013. Opetus- ja kulttuuriministeriön, Haaga-Helia Oy Ab:n ja Haaga-Helia ammattikorkeakoulun välinen sopimus kaudelle 2013–2016.

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu 2015a. Graafinen ohjeisto. Luettavissa: http://www.haaga-helia.fi/sites/default/files/Kuvat-ja-liitteet/HAAGA-HELIAsta/Viestinta/hh_graafohje_v1.pdf?userLang=fi. Luettu: 15.7.2015.

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu 2015b. Raportointi ja opinnäytetyö Haaga-Heliassa. MyNet. Opiskelu. Opinnäytetyö amk. Ohjeet raportointiin ja menetelmiin. Luettavissa: <http://www.haaga-helia.fi>. Luettu: 1.6.2015.

Heikkilä, T. 2008. Tilastollinen tutkimus. 7. uudistettu painos. Edita. Helsinki.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15. uudistettu painos. Tammi. Helsinki.

Kemppainen, A. 18.5.2015a. Suunnittelija. Haaga-Helian ammattikorkeakoulun hakijapalvelut. Haastattelu sekä materiaali. Helsinki.

Kemppainen, A. 11.8.2015b. Suunnittelija. Haaga-Helian ammattikorkeakoulun hakijapalvelut. Helsinki. Sähköposti.

Opetushallitus 2014a. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmän raportit. HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu. Luettavissa: <http://vos.uta.fi/cgi-bin/tiedot2.cgi?saaja=10561;tnimi=vos/v14/v04yt7s14.lis>. Luettu 22.7.2015.

Opetushallitus 2014b. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusyksikköhintojen ja rahoituksen määräytyminen vuonna 2014. Oppaat ja käsikirjat 2014:4. Luettavissa: http://www.oph.fi/download/158933_opetus_ja_kulttuuritoimen_rahoitus_2014.pdf. Luettu: 22.7.2015.

Opetushallitus 2015a. Opintopolku. HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu, Pasilan toimipiste. Tradenomi (AMK), johdon assistenttityö ja kielet. Valintaperusteet. Luettavissa: <https://opintopolku.fi/app/#!/korkeakoulu/1.2.246.562.17.566552494910>

Opetushallitus 2015b. Opintopolku. Korkeakoulujen yhteishaun hakuohjeet. Luettavissa: <https://opintopolku.fi/wp/valintojen-tuki/yhteishaku/korkeakoulujen-yhteishaku/nain-taytat-hakulomakkeen/>. Luettu 2.8.2015.

Opetus- ja kulttuuriministeriö. Korkeakoulujen opiskelijavalintojen uudistaminen. Luettavissa: http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/koulutuspolitiikka/vireilla_koulutus/opiskelijavalinnat/. Luettu 19.8.2015.

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2012. Koulutus ja tutkimus vuosina 2011–2016. Kehittämisuunnitelma. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2012:1. Kopijyvä Oy. Luettavissa: <http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2012/liitteet/okm01.pdf?lang=fi>. Luettu: 15.7.2015.

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2015a. AMK-rahoitusmalli. Luettavissa: http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Koulutus/ammattikorkeakoulutus/hallinto_ohjaus_ja_rahoitus/Liitteet/amk_rahoitusmallimatriisi_2015.pdf. Luettu: 15.7.2015.

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2015b. Talousarvioesitys vuodelle 2016. Luettavissa: http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Linjaukset_ja_rahoitus/talousarviot/talousarvioasiakirjat_2016/liitteet/OKM_TAE_2016_.pdf. Luettu: 15.9.2015.

Taanila, A. 2014a. Aineiston esittäminen ja kuvailu. Luettavissa: <http://myy.haaga-helia.fi/~taaak/k/kuvailu.pdf>. Luettu: 1.7.2015.

Taanila, A. 2014b. Määrällisen aineiston kerääminen. Luettavissa: <http://myy.haaga-helia.fi/~taaak/t/suunnittelu.pdf>. Luettu: 1.7.2015.

Taanila, A. 2014c. Akin menetelmäblogi. Mittaamisen luotettavuus. Luettavissa: <https://tilastoapu.wordpress.com/2012/03/14/mittaamisen-luotettavuus/>. Luettu: 26.8.2015.

Valtioneuvosto 2015. Sipilän hallitus. Luettavissa: <http://valtioneuvosto.fi/sipilan-hallitus/ministerit>. Luettu: 15.7.2015.

Valtioneuvoston kanslia 2015a. Ratkaisujen Suomi. Neuvottelutulos strategisesta hallitus-ohjelmasta. Hallituksen julkaisusarja 10/2015. Luettavissa: http://valtioneuvosto.fi/documents/10184/1427398/Hallitusohjelma_27052015.pdf/75d94d8d-15c9-405a-8a9b-eca4987b635e. Luettu 15.7.2015.

Valtioneuvoston kanslia 2015b. Ratkaisujen Suomi. Neuvottelutulos strategisesta hallitus-ohjelmasta. Hallituksen julkaisusarja 10/2015. Liitteet 5 & 6. Luettavissa: http://valtioneuvosto.fi/documents/10184/1427398/Hallitusohjelma_27052015.pdf/75d94d8d-15c9-405a-8a9b-eca4987b635e. Luettu 15.7.2015.

Vehkalahti, K. 2014. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Finn Lectura. Helsinki.

Liitteet

Liite 1. Kyselylomake

Kysely

1(3)

28.5.2015

Hyvä johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelman valintakokeisiin osallistuja,

Tämän opinnäytetyön osana suoritettavan kyselyn tarkoituksena on selvittää hakijan kokemuksia valintakoeprosessista. Valintakokeeseen osallistuneiden palaute on ensiarvoisen tärkeää valintakoeprosessin kehittämisessä. Vastaathan kyselyyn huolellisesti. Kysely ei ole osa valintakoetta eikä siis vaikuta valintapäätökseen.

Palauta täytetty kyselylomake haastattelun jälkeen tutoreille luokkaan 2201.

Kaikki lomakkeen tiedot käsitellään luottamuksellisina.

Onnea valintakokeeseen!

- 1 Ikäsi 18-24 25-29 yli 30
- 2 Sukupuoli Nainen Mies
- 3 Pohjakoulutus Ylioppilastutkinto Ammatillinen oppilaitos
 Ammatillinen oppilaitos ja lukio
 Ammatillinen tutkinto Korkeakoulu
 Muu
- 4 Millä sijalla Haaga-Helian johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelma oli hakulomakkeessa?
 1 2 3 4 5
 6
 en muista
- 5 Haitko samanaikaisesti muualle opiskelemaan?
 Kyllä Ei
Jos Kyllä, mihin? Toinen ammattikorkeakoulu Yliopisto Muu
- 6 Mistä sait tiedon johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelmasta?
 Opintopolku.fi- sivuilta Haaga-Helian nettisivuilta
 Hakijan oppaasta Muualta, mistä? _____
- 7 Tutustuin koulutusohjelmaan ennen valintakoetta
 Kyllä Ei
Jos Kyllä, Missä?

Seuraavassa väittämiä. Merkitse rasti sopivimman vastausvaihtoehdon kohtaan.

8

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä
Ymmärsin, että koulutusohjelmasta valmistuu tradenomiksi					
Löysin Opintopolulta vaivattomasti etsimäni tiedon					
Luin valintakoekutsun huolella					
Valintakoekutsu oli helposti ymmärrettävä					
Minun oli helppo tehdä kielivalinnat					
Koin Webropol-lomakkeella ilmoittautumisen helpoksi					
Ennakoaineisto vahvisti motivaatiotani					

Jos olit joissakin edellä mainituissa eri mieltä, miksi?

9

Valintakokeessa oli selkeät opasteet					
Minut toivotettiin tervetulleeksi ja otettiin ystävällisesti vastaan					
Sain riittävän ohjeistuksen päivään					
Löysin helposti oikeaan luokkaan					

Jos olit joistakin edellä mainituista eri mieltä, miksi?

10

Annetut ohjeet ennen kirjallista koetta olivat riittävät					
Minulla oli riittävästi aikaa tehdä kirjallinen koe					

11 Suoritin kielikokeen yhdessä kahdessa kielessä
 en suorittanut kielikoetta (siirry kohtaan 12)

Ohjeistus kielikokeen suorittamiseen oli selkeä					
Ohjeet kielikokeen vastauslomakkeessa olivat helposti ymmärrettävät					
Minulla oli riittävästi aikaa suorittaa kielikoe huolellisesti					

12

Tutorit olivat helposti tavoitettavissa					
Tutorit olivat auttavaisia					
Tutorit vahvistivat omaa motivaatiotani opiskella koulutusohjelmassa					

13

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä
Sain puhua haastattelussa riittävästi					
Haastattelijat ottivat jokaisen ryhmän jäsenen hyvin huomioon					

14 Kuvaile ryhmähaastattelutilannetta muutamalla adjektiivilla

15

Valintakokeen sisältö vastasi odotuksiani					
Minulle jäi myönteinen kuva koulutusohjelmasta					

16 Voisitko suositella Haaga-Helias opiskelupaikkana? Kyllä Ei

17 Mitä muutosehdotuksia esittäisit valintakoetilaisuuteen liittyen?

Kiitos vaivannäöstäsi! Aurinkoista kesää!

Opinnäytetyön tekijä Liisa-Maria Harjuoja
Johdon assistenttityön ja kielten koulutusohjelma
Haaga-Helia

Liite 2. Ryhmähaastattelun adjektiivit

Rento, mukava, toverillinen

Jännittävä, mielenkiintoinen

Jännittävä, luonnollinen, ystävällinen

Rento, ystävällinen ja luonnollinen

Mukava, selkeä

Piinaava, mutta samalla rohkaiseva

Jännittävä, erikoinen

Mukava, jännittävä, lempeä

Rento, ystävällinen, asiallinen

Jännittävä, iloinen ja myöhemmin helpottunut

Intensiivinen, napakka, nopea

Rento, lyhyt

Mukava, avoin

Jännittävä, kiva

Yllättävän rento

Ystävälliset haastattelijat loivat tilanteesta miellyttävämmän.

Ahdistava (johtui omasta jännityksestä), haastattelijat mukavia

Kiusallinen, jännittävä

Rento, positiivinen

Rento, sujuva

Jännittävä, rento, ihan kiva

Uusi, jännä, mukava

Hieman tuuripeliä sen suhteen, että mitkä kysymykset osuu omalle kohdalle

Rauhallinen, hidastempoinen, jonnekin turhauttava

Rento, hyväntuulinen, opettavainen

Nopea, mukava

Jännittävä, mukavat haastattelijat

Jännittävä, hyvähenkinen

Jännittävä, tasavertainen

Jännittävä, rento, hyvä

Mukava, rento, luonteva

Rento, positiivinen

Hauska, rento, leppoisa

Positiivinen, avoin

Odottava, rento, nopea

Tiivis, mukavahenkinen

Keskimääräistä vaivautuneempi

Jännittävä, ihan ok, sellainen kuin oletin

Jännittävä, mukava, rauhallinen, innostava

Rento ja mielekäs

Stressaava, kauhistuttava, loppujen lopuksi ihan mukava

Tilanne oli mukavahenkinen, ei painostava, rento. Haastattelijat aktiivisia kuuntelijoita

Rajaava, lyhyt, vuorovaikutukseton

Mukava, rento

Alkuun jännittävä, mutta rento lopuksi, informatiivinen
Toisilla oli helpompia kysymyksiä kuin toisella, epäreilua?
Hermostuttava, ei niin vaikea kuin luulin
Jännittävä, mutta kuitenkin tarpeeksi rento
Hieman jännittynyt, sujuva
Hermostuttava, mutta haastattelijat tekivät olon rennoksi
Rento, ystävällinen
Rento, ystävällinen, kannustava
Positiivinen, asiakeskeinen, vähän jännittävä
Iloinen, mukava, rento
Mukava, helppo
Aluksi jännittävä, mutta sen jälkeen mukava
Jännittävä, innostava
Jees
Rento, nopea, mukava
Liian nopea
Rento
Rento, asiallinen
Jännittävä
Hauska tutustua opettajiin, todella mukavia! Motivoi opiskelemaan ja ottavat kaikki huomioon henk. kohtaisesti
Tehokas, tiukka
Hyvä ilmapiiri, ei liian vaikeita kysymyksiä
Ystävällinen
Positiivinen ilmapiiri
Jännittävä, kiva
Hauska, rento, hieman jännittynyt, mielenkiintoinen
Kauhea, lyhyt
Haastattelu oli rento ja mukava tilanne
Jännittävä, sujuva
Vaikka sitä odotti pitkään, se tuli ja meni hyvin nopeasti. Jännitti hirveästi!
Rento, miellyttävä
En saanut sanaa suusta, kun piti puhua... Olen vetänyt ryhmiä, miksi en osannut?
Nopea, erittäin hyvä
Jännittävä aluksi, innostunut ja ihanan rento
Hyvä, positiivinen ilmapiiri
Lyhyt, vähän kysymyksiä
Jännittynyt, reipas (äänensävy)
Jännittävä, helppo
Mielenkiintoinen, mutta suppea
Jännittävä, mukava, onnistunut
Rento, mukavat haastattelijat ja kiinnostuneet kuuntelemaan vastauksia
Jännittävä, opettavainen
Nopea
Jännittävä & rento
Kiusallinen
Mukava, kiva

Jännittävä

Rennompi kuin odotin.

Tehokas, nopea, tiukka

Mukavan rento!

Oli eka hauskaa, mutta samalla pelottavaa

Jännittävä, mutta antoisa hetki

Jännittävä

Rento

Rento, mukava

Rauhoittava ja avoin, haastattelijat olivat erittäin mukavia ja rohkaisevia, ei tarvinnut jännittää, kun kullakin oli oma kysymys, eikä pitänyt esim. ratkoa ongelmaa ryhmässä

Monipuolinen

Vähän jännittynyt. Joskus vaikea vastata kysymykseen, koska ei ole ehtinyt tarpeeksi miettiä vastausta

Mukavat haastattelijat, tilanne oli hieman stressaava, jännittävä mutta silti hyvä kokemus

Iloisia, matkustelijoita

Rento, hyväntuulinen

Mukava, rento, olisi voinut puhua enemmänkin

Haastattelijat ottivat hyvin kaikki huomioon, mutta itse ainakin olisin halunnut puhua enemmän

Kuumottava, motivoiva, innostava

Yllättävän mukava, rento, vähän jännittävä

Nopea, mukava, helppo

Hyvä

Rento tunnelma

Rento, mukava, iloinen

Jännittävä, opettava, kiinnostava

Kiva, kivoja kysymyksiä

Sosiaalinen, pirteä

Mukava!

Rento, ystävällinen, tiivis

Olisi varmaan ollut hyvä, mutta jännitti liikaa

Jännittävä

Jännittävä, mukava

Jännittävä, opettavainen

Hieman jännittynyt

Hieman kuumottava, motivoiva ja mukava

Mukava, rento, helppo. Olisin halunnut kertoa paljon lisää.

Leppoisa, mukava, iloinen

Jännittävä tilanne, mutta ryhmähenki oli helpottava

Kuumottava, jännittävä

Ahdistavaa. Sain erikoisia kysymyksiä mihin en osannut vastata pitkästi

Kuumottava, asiallinen, jännittynyt

Jännittynyt, lempeä

Lyhyt, mukava

Jännittävä, rauhallinen

Lyhyt, sulkeutuva

Jännittävä, rento, motivoiva, puhelias

Hyvin konkreettisia kysymyksiä

Kysymykset epäreiluja, sillä kaikki sai eri ja omassani en päässyt kertomaan itsestäni

Koin, että minulle esitetyt kysymykset olivat vaativampia kuin muilla

Rento

Mukava, rento, asianmukainen

Tasapuolinen, rento

Jännittävä

Mukava tunnelma, ei stressaava eikä painostava.

Rauhallinen ja ystävällinen

Mukava juttelutuokio

Liian monta samaan aikaan! Eriarvoiset kysymykset, "epäreilu", liian yksioikoinen

Simppeleit kysymykset, ehkä enemmän olisi voinut kysyä

Rento, mut asiallinen, sopivan tiukka

Jännittävä, ystävällinen

Liian lyhyt, en päässyt perustelemaan kunnolla. Väärät kysymykset tulee aina itselle.

Jännittävä, nopea

Jännittävä, innostava, palkitseva

Nopea, stressaava

Rento ja mukava

Rempseä, luonteva

Jännittävä, hieman tönkkö (pitäisi varata aikaa myös avoimeen keskusteluun)

Mukava, rento, selkeä

Rento, sujuva, nopea

Meitä olikin vain kaksi, joten ääneen pääsemisessä ei ollut ongelmaa

Minua jännitti enemmän kuin normaalisti :)

Rento, mukava

Haastattelijat mukavia, kivat kysymykset

Pelottava

Kuumottava, yrittää pitää mielessä annetun kysymyksen, voi mennä sekaisin kun alkaa selittämään, yrittää olla tarkkavainen, pähkäillä, aivot raksuttaa

Lepposa, jännittävä, rohkaiseva

Olen kamala jännittäjä, niin jännitti !